

ДЕРЖСТАТ

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ
У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

СТАТИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК

**НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ**

ЧЕРНІГІВ 2015

Головне управління статистики у Чернігівській області

Відповідальна за випуск *О. В. Наумець*

Статистичний збірник підготовлений фахівцями відділу статистики нефінансових послуг управління статистики послуг за участю відділу статистики соціальних послуг управління статистики послуг Головного управління статистики у Чернігівській області. Він містить основні показники, що характеризують сучасний стан наукової та інноваційної діяльності, підготовку наукових кадрів, патентно-ліцензійну діяльність у Чернігівській області за 2000-2014 роки.

Збірник розрахований на широке коло користувачів.

**Головне управління статистики
у Чернігівській області**

- адреса: вул.Горького,37, м. Чернігів, 14000, Україна
- телефони: 776440
- факс: 675-027
- електронна пошта: post@chernigivstat.gov.ua
- адреса в Інтернеті: www.chernigivstat.gov.ua

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність у Чернігівській області» містить основні статистичні дані, що характеризують науковий потенціал, результати роботи наукових організацій, стан інноваційної діяльності промислових підприємств, створення та використання високих технологій у Чернігівській області.

У першій частині збірника наведені статистичні дані про структуру наукових організацій, наукові кадри, діяльність аспірантур та докторантур, надана характеристика наукового потенціалу, обсяги та джерела фінансування наукових досліджень і розробок. У другій частині міститься інформація про інноваційну активність промислових підприємств, витрати на інноваційну діяльність та джерела її фінансування, реалізацію інноваційної продукції. У третій частині наведені дані щодо створення та використання високих технологій та об'єктів права інтелектуальної власності.

Збірник містить розділ «Методологічні пояснення», де роз'яснені окремі методологічні положення, що використовувалися при складанні й розробці статистичної звітності.

При підготовці збірника використано дані державних статистичних спостережень за формами №№1-наука та 3-наука «Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт» (до 2005 року включно – ф.№3-наука – «Показники наукової та науково-технічної діяльності»), ДН «Картка обліку доктора наук», КН «Картка обліку кандидата наук», №1-нк «Звіт про роботу аспірантури та докторантури», №1-інновації (річна) «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства» (дані до 2002 року включно – за формою №12-нтз «Звіт про впровадження інновацій» та до 2005 року включно – за формою №2-пром(інновація) «Звіт про інноваційну активність підприємства»), №1-технологія (річна) «Звіт про створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності», за 2013 рік – №1-технологія (річна) «Звіт про створення та використання високих технологій та об'єктів права інтелектуальної власності за 2013 рік».

У збірнику інформація наведена в розрізі міст обласного значення та районів, видів економічної діяльності, галузей наук, типів організацій та секторів науки тощо, надаються порівняння з іншими регіонами України. Збірник доповнено графіками та діаграмами, що дають наочне уявлення про подану інформацію.

При підготовці збірника було використано дані «Стратегії соціально-економічного розвитку Чернігівської області до 2015р.», підготовленої Чернігівською ОДА спільно з НАНУ.

Усі вартісні показники наводяться у фактичних цінах.

Скорочення в збірнику

%	— відсоток
в.п.	— відсотковий пункт
тис.	— тисяча
млн.	— мільйон
грн.	— гривня
у т.ч.	— у тому числі

Умовні позначення в збірнику

Тире (—)	— явищ не було;
крапки (...)	— відомості відсутні;
нуль (0; 0,0)	— явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці розрядами;
символ (х)	— заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
«у тому числі», «з них»	— означає, що наведено не всі доданки загальної суми

В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних.

Передмова	3
Скорочення в збірнику	4
Умовні позначення в збірнику	4

Частина I. Наукова діяльність

1. Наукові організації області	13
1.1. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за регіонами України	14
1.2. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки	15
1.3. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки.....	15
1.4. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук	16
1.5. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук у 2014 році.....	16
1.6. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, у містах обласного значення і районах	17
1.7. Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності.....	17
2. Підготовка наукових кадрів	18
2.1. Вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації	19
2.2. Основні показники діяльності аспірантури	19
2.3. Кількість аспірантів за галузями наук	20
2.4. Розподіл аспірантів за галузями наук у 2014 році.....	20
2.5. Кількість аспірантів за галузями наук і формами навчання	21
2.6. Прийняття до аспірантури за галузями наук і формами навчання	22
2.7. Підготовлено аспірантів із захистом дисертації за галузями наук	23
2.8. Розподіл аспірантів та докторантів за джерелами фінансування їх навчання	24
2.9. Розподіл аспірантів за віком і статтю	24
3. Наукові кадри	25
3.1. Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт із науковими ступенями за регіонами України.....	26
3.2. Чисельність працівників наукових організацій	27
3.3. Динаміка чисельності працівників основної діяльності за категоріями персоналу	27

3.4. Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу та секторами науки	28
3.5. Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу в містах обласного значення і районах	29
3.6. Чисельність фахівців (з урахуванням сумісників) з науковими ступенями, які виконували наукові та науково-технічні роботи, у містах обласного значення і районах	29
3.7. Чисельність фахівців (з урахуванням сумісників) з науковими ступенями, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки	30
3.8. Чисельність працівників наукових організацій за рівнем освіти в містах обласного значення і районах	31
3.9. Чисельність працівників наукових організацій за рівнем освіти та секторами науки	32
3.10. Розподіл дослідників – фахівців вищої кваліфікації за науковими ступенями, віком та статтю	33
3.11. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями.....	34
3.12. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за віком.....	34
3.13. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями.....	35
3.14. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за віком..	35
4. Фінансові показники	36
4.1. Джерела фінансування наукових та науково-технічних робіт	37
4.2. Розподіл фінансування наукових та науково-технічних робіт за секторами науки	37
4.3. Прогноз структури фінансування наукових і науково-технічних робіт за джерелами	37
4.4. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та секторами науки	38
4.5. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування в містах обласного значення і районах	39
4.6. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук	40
4.7. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за секторами науки	41
4.8. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, у містах обласного значення і районах	42

4.9. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за галузями наук	43
4.10. Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт	44
4.11. Розподіл обсягу наукових та науково-технічних робіт за видами робіт	44
5. Результативність	45

5.1. Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт у містах обласного значення і районах	46
5.2. Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за секторами науки	47
5.3. Кількість друкованих робіт за секторами науки	48
5.4. Кількість друкованих робіт у містах обласного значення і районах	49
5.5. Патентно-ліцензійна робота наукових організацій за секторами науки	50
5.6. Патентно-ліцензійна робота наукових організацій у містах обласного значення і районах	51
5.7. Міжнародне співробітництво наукових організацій за секторами науки	52

Частина II. Інноваційна діяльність

6. Інноваційна діяльність промислових підприємств	54
6.1. Інноваційна активність промислових підприємств за напрямами проведених інновацій у 2000 році.....	55
6.2. Інноваційна активність промислових підприємств за напрямами проведених інновацій	55
6.3. Розподіл загального обсягу витрат за напрямами інноваційної діяльності у 2000 році.....	56
6.4. Розподіл загального обсягу витрат за напрямами інноваційної діяльності	56
6.5. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами	56
6.6. Прогноз фінансування інноваційної діяльності за джерелами.....	57
6.7. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, у містах обласного значення і районах	57
6.8. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, за видами промислової діяльності за 2014 рік	58
6.9. Упровадження інновацій на промислових підприємствах	59
6.10. Упровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах у містах обласного значення і районах	59

6.11. Упровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах за видами промислової діяльності у 2014 році.....	60
6.12. Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах у містах обласного значення і районах	61
6.13. Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами промислової діяльності за 2014 рік..	62
6.14. Обсяг реалізованої інноваційної продукції промисловості	63
6.15. Обсяг реалізованої інноваційної продукції в містах обласного значення і районах.....	63
6.16. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами промислової діяльності у 2014 році	64
6.17. Реалізація інноваційної продукції за межі України в містах обласного значення і районах	65
6.18. Реалізація інноваційної продукції за межі України за видами промислової діяльності у 2014 році	66
6.19. Кількість інноваційно активних підприємств за регіонами України	67

Частина III. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності

68

7. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності

69

7.1. Кількість створених передових технологій та організацій, які їх створили, за видами економічної діяльності у 2013 році.....	70
7.2. Кількість створених передових технологій та організацій, які їх створили, за видами економічної діяльності у 2014 році.....	70
7.3. Кількість організацій, які використовували передові технології у виробництві, за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2013 році.....	71
7.4. Кількість організацій, які використовували передові технології у виробництві, за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2014 році.....	72
7.5. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами та терміном упровадження у 2013 році	73
7.6. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами та терміном упровадження у 2014 році	73
7.7. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2013 році.....	74
7.8. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2014 році	75

7.9. Розподіл раціоналізаторських пропозицій за видами економічної діяльності у 2013 році.....	76
7.10. Розподіл раціоналізаторських пропозицій за видами економічної діяльності у 2014 році.....	76
<i>Частина IV. Методологічні пояснення</i>	77
Методологічні пояснення	79

ЧАСТИНА I

***НАУКОВА
ДІЯЛЬНІСТЬ***

1. НАУКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛАСТІ

Наукові дослідження та розробки в області у 2014 році виконували 16 організацій.

Більше половини наукових організацій належить до галузевого сектору науки, 18,8% організацій, що займаються науковою діяльністю, представляють академічний сектор науки, по 12,5% загальної кількості – це вищі навчальні заклади та заводська наука.

У м.Чернігові зосереджена половина наукових організацій, 12,5% – у м.Ніжині, решта (37,5%) знаходиться у м.Прилуках, м.Н.-Сіверському та чотирьох районах області.

Найбільша кількість обстежених організацій підпорядкована Міністерству освіти і науки України, Національній Академії аграрних наук, Міністерству аграрної політики та продовольства, Міністерству промислової політики.

Більшість наукових організацій виконує роботи в галузі сільськогосподарських наук (43,8%) та технічних (25%), по одній організації представляють багатогалузеві, педагогічні та економічні наукові установи, одна – біологічні науки.

1.1. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за регіонами України¹

	2000	2005	2012	2013	2014
Україна	1430	1448	1162	1100	999
Вінницька	31	28	21	17	17
Волинська	17	16	12	11	10
Дніпропетровська	94	109	69	62	57
Донецька	101	81	64	63	21
Житомирська	14	12	10	10	10
Закарпатська	18	21	14	13	11
Запорізька	45	38	29	26	23
Івано-Франківська	18	21	21	15	16
Київська	38	36	30	24	24
Кіровоградська	13	11	14	13	14
Луганська	48	49	39	34	17
Львівська	90	87	75	76	72
Миколаївська	46	41	38	33	27
Одеська	72	74	54	52	51
Полтавська	28	32	23	22	21
Рівненська	18	17	12	12	13
Сумська	25	29	16	15	15
Тернопільська	15	16	12	11	11
Харківська	217	227	189	183	162
Херсонська	26	28	28	23	24
Хмельницька	6	6	7	6	8
Черкаська	33	30	25	25	24
Чернівецька	17	24	23	23	21
Чернігівська	25	22	20	19	16
м. Київ	375	393	317	312	314

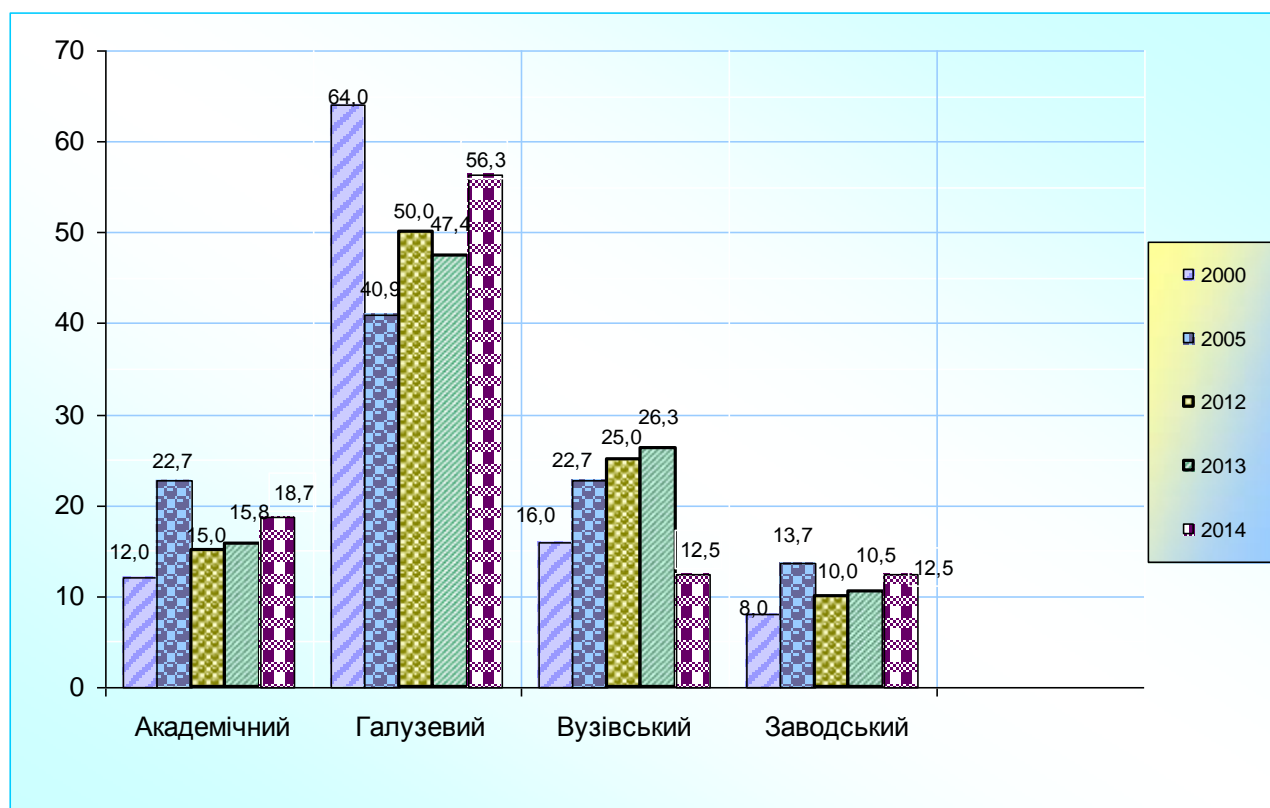
¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

1.2. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Усього	25	22	22	20	19	16
академічний	3	5	4	3	3	3
галузевий	16	9	10	10	9	9
вузівський	4	5	5	5	5	2
заводський	2	3	3	2	2	2

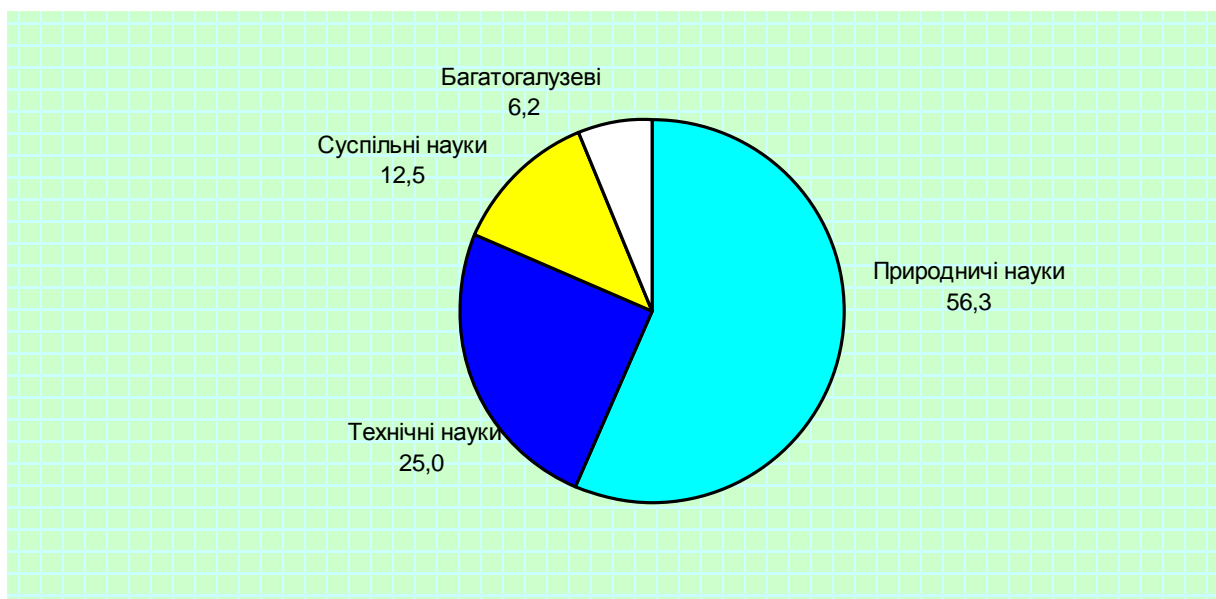
1.3. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки

(відсотків до загальної кількості)

1.4. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук

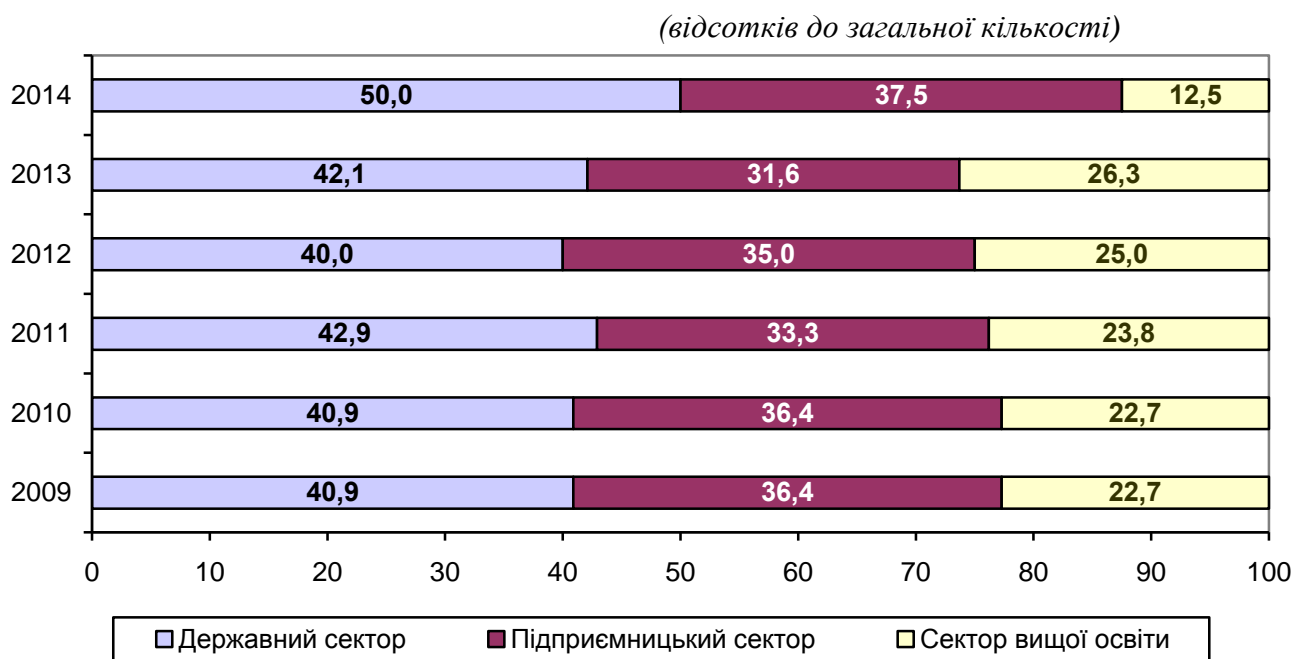
	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Усього	25	22	22	20	19	16
Біологічні науки	1	2	2	2	2	2
Геологічні науки	1	1	1	1	–	–
Сільськогосподарські науки	9	9	8	8	8	7
Технічні науки	9	5	5	4	4	4
Економічні науки	1	1	1	1	1	1
Педагогічні науки	2	2	2	2	2	1
Багатогалузові наукові установи	2	2	3	2	2	1

1.5. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук у 2014 році*(відсотків до загальної кількості)*

1.6. Кількість організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, у містах обласного значення і районах

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Чернігівська область	25	22	22	20	19	16
м.Чернігів	13	10	10	10	9	8
м.Ніжин	3	4	4	4	4	2
м.Н.-Сіверський	1
м.Прилуки	2	2	2	1	1	1
райони						
Ічнянський	1	1	1	1	1	1
Козелецький	1	1	1	—	—	—
Ніжинський	1	1	1	1	1	1
Н.-Сіверський	1	1	1	1	1	—
Носівський	1	1	1	1	1	1
Чернігівський	2	1	1	1	1	1

1.7. Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності

2. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

Підготовку фахівців вищої кваліфікації у 2014р. здійснювали 4 установи. Це 3 вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації та інститут сільськогосподарської мікробіології. У Чернігівських національних технологічному та педагогічному університетах, крім аспірантури, працювала докторантура.

На кінець 2014 року в аспірантурах області навчалися 226 аспірантів, що на 48 осіб (17,5%) менше, ніж на початок 2014р. Серед них 152 жінки (67,3% проти 63,5% рік тому). З відривом від виробництва навчалися 140 осіб (61,9% проти 58,4%). Серед вікових категорій переважає молодь. Група аспірантів у віці 22–34 роки нараховує 176 осіб (77,8%), вікові групи 35–39 років та 40 років і старші – по 25 осіб, або по 11,1%.

Основним джерелом фінансування діяльності аспірантури залишався державний бюджет, за рахунок коштів якого навчалися 197 осіб, або 87,2%. У 2013р. кошти державного бюджету забезпечили навчання 239 аспірантів, що також складало 87,2%.

Підготовка спеціалістів аспірантурами області здійснюється за 15 галузями наук, серед яких упродовж ряду років найбільш пріоритетними є педагогічні (у 2014р. – 74 аспіранти, або 32,7% загальної чисельності), технічні (33, або 14,6%), економічні (30, або 13,3%) та історичні науки (27, або 11,9%).

У 2014р. до аспірантури прийнято 45 осіб, з них 35 (77,8%) навчаються з відривом від виробництва. Із числа прийнятих на навчання у минулому році. підвищують освітній рівень за рахунок державного бюджету 37 аспірантів (82,2%), 8 осіб (17,8%) почали навчання на комерційній основі.

Серед випускників аспірантури у 2014р. (81 особа) захистили кандидатські дисертації 19 (23,5%). У 2013р. ступінь кандидата наук отримали 17 випускників (29,3%).

У докторантурі на початок 2015р. навчається один докторант у галузі технічних наук. У минулому році до докторантури не було прийнято жодної особи. Без захисту дисертації випущено двох докторантів.

2.1. Вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації

(на початок навчального року)

	2000/01	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2014/15
Кількість закладів	4	5	5	4	4	3
У них студентів	19479	26714	22915	19058	17387	16769
на відділеннях						
денних	11871	14625	14026	11884	11235	11624
вечірніх	—	207	7	—	15	19
заочних	7608	11882	8882	7174	6137	5126
Прийнято студентів на						
початковий цикл навчання	5518	6093	4340	3683	3542	3616
на відділеннях						
денні	3167	3437	2890	2794	2599	2800
вечірні	—	207	3	—	15	5
заочні	2351	2449	1447	889	928	811
Завершили цикл навчання	3026	8303	9953	8722	7781	7564
на відділеннях:						
денних	2444	4795	5080	5040	4645	4577
вечірніх	—	—	—	9	—	23
заочних	582	3508	4873	3673	3136	2964
Конкурс на вступних іспитах (кількість поданих заяв на 100 зарахованих)	153	172	392	531	605	490

2.2. Основні показники діяльності аспірантури

(осіб)

	Кількість установ, що мають аспірантуру (одиниць)	Кількість аспірантів на кінець року	Прийняття до аспірантури	Випуск з аспірантури	У т. ч. із захистом дисертації
2000	5	186	66	22	7
2005	5	161	50	39	16
2010	5	272	79	66	15
2012	5	288	81	67	21
2013	5	274	56	58	17
2014	4	226	45	81	19

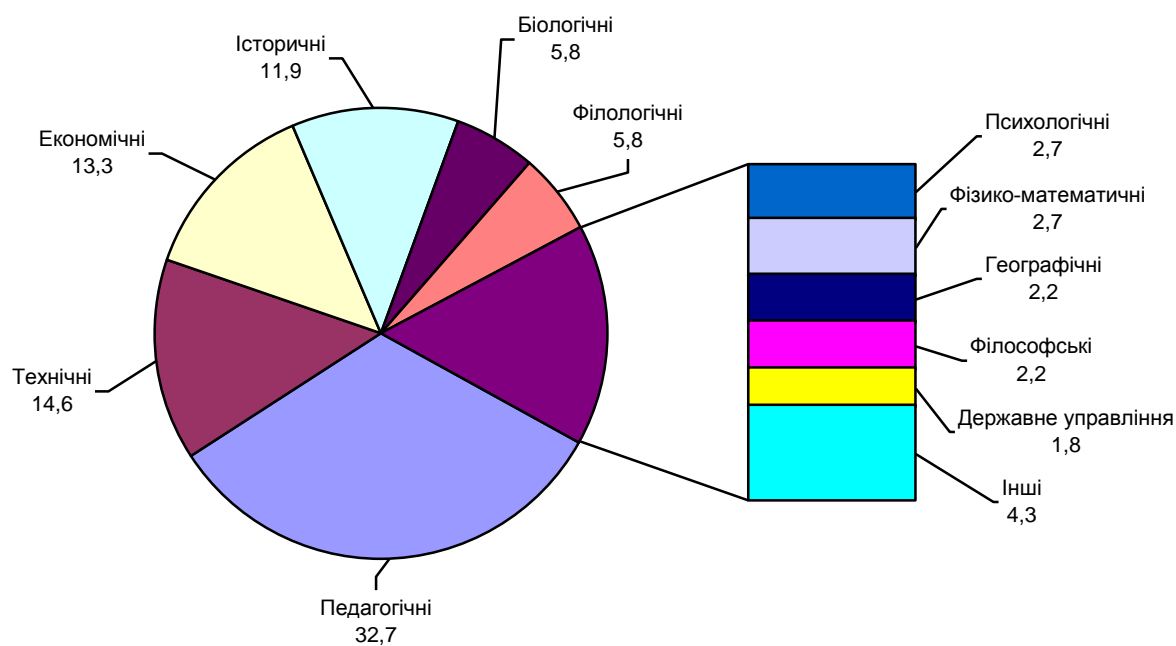
2.3. Кількість аспірантів за галузями наук

(на кінець року; осіб)

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Усього	186	161	272	288	274	226
за галузями наук						
фізико-математичні	8	2	11	11	9	6
хімічні	7	—	—	2	3	2
біологічні	22	17	15	15	12	13
технічні	24	44	37	42	41	33
історичні	24	16	38	29	30	27
економічні	41	15	28	44	42	30
філософські	3	5	6	6	4	5
філологічні	10	4	10	12	12	13
географічні	—	—	—	—	2	5
педагогічні	35	49	101	100	95	74
ветеринарні	1	—	—	—	—	—
мистецтвознавство	5	2	—	—	—	—
психологічні	5	5	18	19	12	6
соціологічні	1	—	—	—	—	—
політичні	—	—	—	1	2	2
фізичне виховання та спорт	—	2	5	5	6	4
державне управління	—	—	—	—	2	3
культурологія	—	—	3	2	2	3

2.4. Розподіл аспірантів за галузями наук у 2014 році

(відсотків до загальної кількості)

2.5. Кількість аспірантів за галузями наук і формами навчання

(на кінець року; осіб)

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Навчалися з відривом від виробництва						
Усього	111	114	137	160	160	140
за галузями наук						
фізико-математичні	6	2	—	3	3	4
хімічні	7	—	—	2	3	2
біологічні	14	11	11	12	9	10
технічні	13	28	18	25	30	25
історичні	14	11	23	14	13	11
економічні	17	7	8	17	18	15
філософські	2	3	1	2	1	3
філологічні	5	4	6	7	9	9
географічні	—	—	—	—	2	5
педагогічні	25	41	51	60	57	47
мистецтвознавство	3	1	—	—	—	—
психологічні	5	4	13	14	9	4
політичні	—	—	—	1	2	2
фізичне виховання та спорт	—	2	5	3	4	2
культурологія	—	—	1	—	—	1
Навчалися без відриву від виробництва						
Усього	75	47	135	128	114	86
за галузями наук						
фізико-математичні	2	—	11	8	6	2
біологічні	8	6	4	3	3	3
технічні	11	16	19	17	11	8
історичні	10	5	15	15	17	16
економічні	24	8	20	27	24	15
філософські	1	2	5	4	3	2
філологічні	5	—	4	5	3	4
педагогічні	10	8	50	40	38	27
ветеринарні	1	—	—	—	—	—
мистецтвознавство	2	1	—	—	—	—
психологічні	—	1	5	5	3	2
соціологічні	1	—	—	—	—	—
фізичне виховання та спорт	—	—	—	2	2	2
державне управління	—	—	—	—	2	3
культурологія	—	—	2	2	2	2

2.6. Прийняття до аспірантури за галузями наук і формами навчання

(осіб)

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Прийнято до аспірантури						
Усього	66	50	79	81	56	45
за галузями наук						
фізико-математичні	1	1	5	3	—	3
хімічні	4	—	—	1	1	—
біологічні	8	7	5	5	4	3
технічні	8	15	9	13	9	7
історичні	6	4	8	9	5	7
економічні	13	1	8	13	9	3
філософські	1	—	4	1	—	2
філологічні	4	1	2	3	3	2
географічні	—	—	—	—	2	3
педагогічні	16	17	35	24	19	13
ветеринарні	1	—	—	—	—	—
мистецтвознавство	1	—	—	—	—	—
психологічні	3	2	3	4	—	—
політичні	—	—	—	1	1	—
фізичне виховання та спорт	—	2	—	3	1	—
державне управління	—	—	—	—	2	1
культурологія	—	—	—	1	—	1
У т.ч. з відривом від виробництва						
Усього	43	42	38	56	38	35
за галузями наук						
фізико-математичні	1	1	—	2	—	3
хімічні	4	—	—	1	1	—
біологічні	7	6	5	4	2	3
технічні	3	12	5	11	9	5
історичні	3	4	4	4	1	4
економічні	6	1	3	7	6	3
філософські	1	—	1	1	—	2
філологічні	3	1	2	3	2	1
географічні	—	—	—	—	2	3
педагогічні	11	13	15	17	13	10
мистецтвознавство	1	—	—	—	—	—
психологічні	3	2	3	3	—	—
політичні	—	—	—	1	1	—
фізичне виховання та спорт	—	2	—	2	1	—
культурологія	—	—	—	—	—	1

2.7. Підготовлено аспірантів із захистом дисертації за галузями наук

(осіб)

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Випущено з аспірантури						
Усього	22	39	66	67	58	81
за галузями наук						
фізико-математичні	1	—	—	1	—	4
хімічні	1	—	—	—	—	1
біологічні	3	3	5	5	6	3
технічні	4	3	5	4	7	12
історичні	3	5	13	12	4	8
економічні	1	7	8	8	9	12
філософські	1	—	1	1	2	1
філологічні	2	1	5	1	2	1
юридичні	—	1	—	—	—	—
педагогічні	6	15	18	27	21	34
мистецтвознавство	—	1	—	—	—	—
психологічні	—	3	6	5	7	4
фізичне виховання та спорт	—	—	4	2	—	1
культурологія	—	—	1	1	—	—
Із загальної кількості підготовлено вищими навчальними закладами	21	36	62	63	54	78
У т.ч. із захистом дисертації						
Усього	7	16	15	21	17	19
за галузями наук						
фізико-математичні	1	—	—	—	—	—
біологічні	2	—	—	—	1	—
технічні	—	1	1	1	4	1
історичні	1	4	1	2	—	3
економічні	—	2	4	3	6	7
філософські	1	—	—	1	—	—
філологічні	—	—	2	—	1	1
педагогічні	2	8	4	13	5	7
психологічні	—	1	2	—	—	—
фізичне виховання та спорт	—	—	—	1	—	—
культурологія	—	—	1	—	—	—
Із загальної кількості підготовлено вищими навчальними закладами	6	16	15	21	17	19

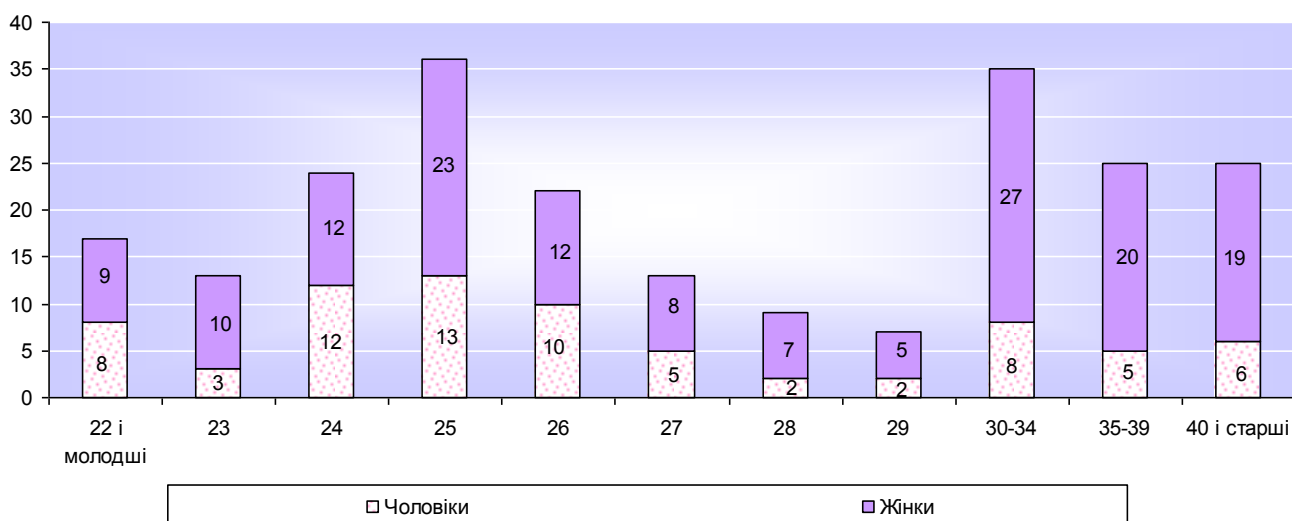
2.8. Розподіл аспірантів та докторантів за джерелами фінансування їх навчання

(на кінець року; осіб)

	2000	2005	2010	2012	2013	2014
Аспірантура						
Кількість	186	161	272	288	274	226
навчались за рахунок						
держбюджету	166	150	226	252	239	197
на комерційній основі	20	10	46	36	35	29
інших джерел	—	1	—	—	—	—
Прийнято	66	50	79	81	56	45
навчались за рахунок						
держбюджету	56	48	62	71	50	37
на комерційній основі	10	2	17	10	6	8
Фактичний випуск	22	39	66	67	58	81
навчались за рахунок						
держбюджету	22	38	57	58	55	74
на комерційній основі	—	1	9	9	3	7
Докторантура						
Кількість докторантів, які						
навчались за рахунок						
держбюджету	4	1	2	3	3	1
Прийнято на навчання за						
рахунок держбюджету	1	1	1	—	1	—
Фактичний випуск						
докторантів, які навчались за						
рахунок держбюджету	—	2	1	—	1	2

2.9. Розподіл аспірантів за віком і статтю

(на 31 січня 2014 року)

3. НАУКОВІ КАДРИ

На кінець 2014р. в наукових організаціях області працювало 746 осіб, що менше, ніж рік тому, на 2,2%. Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт становила 682 особи, у їх числі 278 дослідників, 85 техніків та 319 осіб допоміжного персоналу. Майже половина чисельності дослідників – жінки.

У 2014р. науковими та науково-технічними роботами займалися 49 науковців, що мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук. Більше двох третин науковців вищої кваліфікації працює в організаціях академічного профілю, 12,2% – у наукових організаціях галузевого профілю, 10% – у вищій школі. Заводська наука не представлена жодним спеціалістом із науковим ступенем. У галузі біологічних наук працює 69,4% фахівців вищої кваліфікації, сільськогосподарських – 20,4%, педагогічних – 10,2%.

Станом на 31 грудня 2014р. в різних галузях економіки області працювало 1083 науковців, які мали ступінь доктора або кандидата наук. Чисельність докторів та кандидатів наук зросла відповідно на 9,8% та 3%. Порівняно з 2000р. чисельність фахівців вищої кваліфікації збільшилася майже вдвічі.

У 2014р. дипломи доктора і кандидата наук отримали 67 осіб, серед яких переважна більшість (88,1%) – кандидати наук.

Більше 80% науковців працює у вищих навчальних закладах області, решта – у наукових установах, лікувальних закладах, органах державної влади та інших організаціях. Понад три чверті науковців вищої кваліфікації області зосереджені в організаціях Міністерства освіти та науки України.

3.1. Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт із науковими ступенями за регіонами України¹ *(на кінець року; осіб)*

	Виконавці наукових та науково-технічних робіт			З них					
				доктори наук			кандидати наук		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Україна	103035	97667	89532	4364	4394	4260	15609	15442	14780
Вінницька	567	477	519	10	8	12	73	77	101
Волинська	265	235	154	1	1	-	20	17	15
Дніпропетровська	8960	8596	8183	136	131	130	671	669	626
Донецька	6538	6154	3039	165	171	30	657	650	133
Житомирська	304	296	297	4	3	3	36	37	36
Закарпатська	664	584	530	23	20	20	121	120	92
Запорізька	4524	4183	3792	11	9	9	95	86	81
Івано-Франківська	783	377	364	5	6	7	44	29	35
Київська	2250	1876	1813	76	84	83	325	312	289
Кіровоградська	474	435	433	3	3	3	25	25	31
Луганська	1508	1056	338	27	4	1	96	74	19
Львівська	4534	4164	3849	214	226	233	998	1019	1023
Миколаївська	1871	1833	1762	16	18	22	83	82	81
Одеська	3024	2892	2621	151	157	152	532	506	475
Полтавська	965	939	881	38	41	43	205	198	201
Рівненська	231	226	196	4	5	5	19	22	27
Сумська	1884	1780	1598	14	16	14	99	89	95
Тернопільська	254	242	214	1	2	2	21	26	33
Харківська	17217	16278	15205	629	642	647	2632	2631	2529
Херсонська	819	707	688	21	16	17	96	87	100
Хмельницька	146	135	142	1	1	-	13	25	26
Черкаська	808	766	731	6	9	7	60	57	53
Чернівецька	599	546	497	18	19	18	140	94	93
Чернігівська	520	691	682	9	7	5	59	51	44
м. Київ	43326	42199	41004	2781	2795	2797	8489	8459	8542

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

3.2. Чисельність працівників наукових організацій

(на кінець року; осіб)

	Працівники основної діяльності	У тому числі		Працівники, зайняті науковою та науково- технічною роботою за сумісництвом ¹
		фахівці, які виконують наукові дослідження й розробки	допоміжний персонал	
Усього				
2000	1463	956	209	303
2005	962	683	136	191
2012	597	437	83	733
2013	763	367	324	757
2014	746	363	319	494
з них мають науковий ступінь				
доктора наук				
2000	21	21	x	23
2005	9	9	x	22
2012	9	9	x	67
2013	7	7	x	74
2014	5	5	x	36
кандидата наук				
2000	77	77	x	100
2005	68	68	x	100
2012	51	51	x	368
2013	52	52	x	384
2014	44	44	x	233

¹ У цій та наступних таблицях (3.4, 3.6, 3.7) – з 2006р. з урахуванням науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів.

3.3. Динаміка чисельності працівників основної діяльності за категоріями персоналу

(осіб)

3.4. Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу та секторами науки

(на кінець року; осіб)

	Працівники основної діяльності	У тому числі		Працівники, зайняті науковою та науково- технічною роботою за сумісництвом ¹
		фахівці, які виконують наукові дослідження й розробки	допоміжний персонал	
Усього				
2000	1463	956	209	303
2005	962	683	136	191
2012	597	437	83	733
2013	763	367	324	757
2014	746	363	319	494
за секторами				
академічний				
2000	149	109	29	64
2005	245	186	28	6
2012	153	128	16	2
2013	154	120	22	20
2014	160	132	18	37
галузевий				
2000	1082	661	139	—
2005	545	343	93	19
2012	306	193	51	10
2013	208	127	26	30
2014	196	120	25	4
вузівський				
2000	74	63	11	239
2005	22	21	1	165
2012	22	18	1	721
2013	28	25	1	707
2014	16	15	1	453
заводський				
2000	158	123	30	—
2005	150	133	14	1
2012	116	98	15	—
2013	373	95	275	—
2014	374	96	275	—

¹Див. виноску до табл. 3.2.

3.5. Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу в містах обласного значення і районах

(на кінець року; осіб)

	Працівники основної діяльності				З них							
					фахівці, які виконують наукові дослідження й розробки				допоміжний персонал			
	2000	2012	2013	2014	2000	2012	2013	2014	2000	2012	2013	2014
Чернігівська область	1463	597	763	746	956	437	367	363	209	83	324	319
м. Чернігів	871	324	240	235	617	244	183	184	129	27	28	27
м. Ніжин	160	128	382	374	125	106	101	96	30	16	276	275
м. Н.-Сіверський ¹ ¹ ¹
м. Прилуки	50	30	30	27	34	22	22	20	9	5	5	4
райони												
Ічнянський	28	44	43	43	9	14	15	15	—	20	1	—
Козелецький	73	—	—	—	59	—	—	—	9	—	—	—
Ніжинський	27	18	18	17	15	12	10	11	... ¹	2	2	2
Н.-Сіверський	... ¹	4	3	—	... ¹	4	3	—	—	—	—	—
Носівський	45	33	33	33	41	32	31	32	3	1	1	—
Чернігівський	... ¹	16	14	... ¹	... ¹	3	2	... ¹	... ¹	12	11	... ¹

¹ У цій та наступних таблицях (3.6, 3.8) дані вилучено з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

3.6. Чисельність фахівців (з урахуванням сумісників) з науковими ступенями, які виконували наукові та науково-технічні роботи, у містах обласного значення і районах¹

(на кінець року; осіб)

	Фахівці з науковими ступенями, які виконують наукові дослідження й розробки				Мають науковий ступінь							
					доктора наук				кандидата наук			
	2000	2012	2013	2014	2000	2012	2013	2014	2000	2012	2013	2014
Чернігівська область	221	495	517	494	44	76	81	36	177	419	436	233
м. Чернігів	182	223	243	487	38	32	36	36	144	191	207	233
м. Ніжин	17	259	261	—	4	43	44	—	13	216	217	—
м. Н.-Сіверський	—	—	—
м. Прилуки	... ²	1	1	3	—	—	—	—	... ²	1	1	—
райони												
Ічнянський	2	2	2	—	—	—	—	—	2	2	2	—
Козелецький	9	—	—	—	1	—	—	—	8	—	—	—
Ніжинський	1	1	—	4	—	—	—	—	1	1	—	—
Н.-Сіверський	—	2	3	—	—	—	—	—	—	2	3	—
Носівський	6	7	7	—	1	1	1	—	5	6	6	—
Чернігівський	... ²	—	—	—	—	—	—	—	... ²	—	—	—

¹Див. виноску до табл. 3.2.

²Див. виноску до табл. 3.5.

3.7. Чисельність фахівців (з урахуванням сумісників) з науковими ступенями, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки¹

(на кінець року; осіб)			
	Фахівці з науковими ступенями, які виконують наукові дослідження й розробки	Мають науковий ступінь	
		доктора наук	кандидата наук
2000			
Усього	221	44	177
за секторами			
академічний	21	4	17
галузевий	50	6	44
вузівський	150	34	116
2005			
Усього	199	31	168
за секторами			
академічний	40	5	35
галузевий	43	5	38
вузівський	116	21	95
2012			
Усього	495	76	419
за секторами			
академічний	40	5	35
галузевий	17	3	14
вузівський	438	68	370
2013			
Усього	517	81	436
за секторами			
академічний	45	7	38
галузевий	14	1	13
вузівський	458	73	385
2014			
Усього	494	36	233
за секторами			
академічний	37	—	—
галузевий	4	1	—
вузівський	453	35	233

¹Див. виноску до табл. 3.2.

3.8. Чисельність працівників наукових організацій за рівнем освіти в містах обласного значення і району

(на кінець року; осіб)

	Працівники основної діяльності	Мають освіту		
		повну вищу	базову вищу, початкову вищу	іншу
2012				
Чернігівська область	597	366	86	145
м. Чернігів	324	225	27	72
м. Ніжин	128	80	36	12
м. Н.-Сіверський
м. Прилуки	30	13	1	16
райони				
Ічнянський	44	18	5	21
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	18	8	5	5
Н.-Сіверський	4	4	—	—
Носівський	33	14	11	8
Чернігівський	16	4	1	11
2013				
Чернігівська область	763	412	186	165
м. Чернігів	240	181	18	41
м. Ніжин	382	172	141	69
м. Н.-Сіверський
м. Прилуки	30	13	1	16
райони				
Ічнянський	43	18	7	18
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	18	7	6	5
Н.-Сіверський	3	3	—	—
Носівський	33	15	12	6
Чернігівський	14	3	1	10
2014				
Чернігівська область	746	401	180	165
м. Чернігів	235	169	22	44
м. Ніжин	374	172	133	69
м. Н.-Сіверський	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹
м. Прилуки	27	14	—	13
райони				
Ічнянський	43	18	7	18
Козе—лецький	—	—	—	—
Ніжинський	17	7	6	4
Н.-Сіверський	—	—	—	—
Носівський	33	15	11	7
Чернігівський	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 3.5.

3.9. Чисельність працівників наукових організацій за рівнем освіти та секторами науки

(на кінець року; осіб)

	Працівники основної діяльності	Мають освіту		
		повну вищу	базову вищу, початкову вищу	іншу
2001				
Усього	1410	746	187	477
за секторами				
академічний	171	103	—	68
галузевий	991	451	149	391
вузівський	108	89	4	15
заводський	140	103	34	3
2005				
Усього	962	582	198	182
за секторами				
академічний	245	133	63	49
галузевий	545	311	109	125
вузівський	22	20	2	—
заводський	150	118	24	8
2012				
Усього	597	366	86	145
за секторами				
академічний	153	94	25	34
галузевий	306	182	25	99
вузівський	22	18	—	4
заводський	116	72	36	8
2013				
Усього	763	412	186	165
за секторами				
академічний	154	99	26	29
галузевий	208	122	19	67
вузівський	28	26	2	—
заводський	373	165	139	69
2014				
Усього	746	401	180	165
за секторами				
академічний	160	101	25	34
галузевий	196	112	22	62
вузівський	16	16	—	—
заводський	374	172	133	69

3.10. Розподіл дослідників – фахівців вищої кваліфікації за науковими ступенями, віком та статтю

(на кінець року; осіб)

	Дослідники, що мають науковий ступінь							
	доктора наук				кандидата наук			
	2001	2003	2004	2005	2001	2003	2004	2005
Усього	15	11	9	9	85	89	69	68
Розподіл за віком, років								
до 29	–	–	–	–	2	2	3	3
30 – 39	–	–	–	–	9	13	7	11
40 – 49	1	1	1	–	21	18	8	7
50 – 54	7	1	1	2	16	20	15	11
55 – 59	1	2	1	1	6	8	11	12
60 – 69	6	7	6	5	29	26	22	21
70 і більше	–	–	–	1	2	2	3	3
Розподіл за статтю								
чоловіки	15	11	8	8	61	68	52	51
жінки	–	–	1	1	24	21	17	17

Продовження табл. 3.10

	Дослідники, що мають науковий ступінь					
	доктора наук			кандидата наук		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Усього	9	7	5	51	52	44
Розподіл за віком, років						
25 – 29	–	–	–	4	2	1
30 – 34	–	–	–	6	6	5
35 – 39	1	1	1	5	8	7
40 – 44	–	–	–	4	4	5
45 – 49	–	–	–	7	7	8
50 – 54	–	1	–	12	10	6
55 – 59	1	1	1	5	7	2
60 – 64	2	1	1	6	5	5
65 – 69	1	2	2	–	1	3
70 і більше	4	1	–	2	2	2
Розподіл за статтю						
чоловіки	8	5	4	29	30	24
жінки	1	2	1	22	22	20

3.11. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями

(станом на 1 жовтня; з 2012р. – станом на 31 грудня; осіб)

	2000	2005	2012	2013	2014
Усього	48	56	92	92	101
з них мають вчене звання					
академіка	6	8	15	15	16
члена-кореспондента	4	6	4	5	6
професора	19	31	68	66	69
доцента	17	13	14	17	24
старшого наукового співробітника	10	9	9	7	6

3.12. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за віком

(станом на 1 жовтня; з 2012р. – станом на 31 грудня; осіб)

	2000	2005	2012	2013	2014
Усього	48	56	92	92	101
у віці, років					
до 30	—	—	—	—	—
31 – 40	—	—	8	7	8
41 – 50	7	8	9	13	16
51 – 55	9	5	9	10	14
56 – 60	6	11	12	12	11
61 – 70	20	25	33	32	33
71 і старшому	6	7	21	18	19
Із загальної кількості					
чоловіки	46	47	71	69	70
жінки	2	9	21	23	31

3.13. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями

(станом на 1 жовтня; з 2012р. – станом на 31 грудня; осіб)

	2000	2005	2012	2013	2014
Усього	505	598	912	953	982
з них мають вчене звання					
академіка	4	4	6	5	5
члена-кореспондента	17	12	7	7	4
професора	5	8	8	9	9
доцента	229	269	492	514	543
старшого наукового співробітника	29	23	18	20	17

3.14. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за віком

(станом на 1 жовтня; з 2012р. – станом на 31 грудня; осіб)

	2000	2005	2012	2013	2014
Усього	505	598	912	953	982
у віці, років					
до 30	16	31	71	69	55
31 – 40	98	124	293	313	334
41 – 50	150	151	204	224	248
51 – 55	78	83	89	103	110
56 – 60	43	71	87	82	81
61 – 70	108	103	98	98	102
71 і старшому	12	35	70	64	52
Із загальної кількості					
чоловіки	334	362	448	507	439
жінки	171	236	464	446	543

4. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

Загальний обсяг фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у 2014р. становив 37,7 млн.грн.

На виконання цих робіт із бюджету надійшло 16,3 млн.грн. (43,1% загального обсягу фінансування), що на 5,9% менше, ніж у 2013р.

Кошти іноземних замовників становили 37%. Власні кошти наукових організацій – 17,4% загального обсягу фінансування, замовників України – 2,5%.

Витрати на виконання науково-дослідних робіт профінансовані, в основному, за рахунок бюджетних коштів, науково-технічних розробок – за кошти іноземних джерел.

Загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних науковими організаціями, становив 39,8 млн.грн., у 2013р. – 68,4 млн.грн.

Валові витрати організацій на виконання наукових та науково-технічних робіт у 2014р. склали 37,7 млн.грн., рік тому – 68,4 млн.грн.

Витрати на оплату праці в обстежених організаціях за 2014р. становили 18,4 млн.грн. На оплату праці безпосередніх виконавців досліджень і розробок витрачено 15,5 млн.грн. (у 2013р. – 16,0 млн.грн.).

4.1. Джерела фінансування наукових та науково-технічних робіт

<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>					
	2000	2005	2012	2013	2014
Усього¹	12750,1	32078,5	33385,9	67832,2	37736,0
з них за рахунок					
держбюджету	6476,3	16859,1	21161,6	17297,0	16277,8
позабюджетних фондів	68,8	52,0	—	—	—
власних коштів	626,0	3004,2	6554,1	7307,4	6548,0
коштів замовників (Україна)	4753,0	4746,6	2349,6	1405,1	931,4
коштів іноземних джерел	366,0	7416,6	3267,8	41822,7	13978,8
інших джерел	460,0	—	52,8	—	—

¹ У цій та наступних таблицях (4.2, 4.4–4.6) – з 2006р. без урахування витрат на покриття боргів за виконані роботи минулих років, авансових витрат та прямих надходжень.

4.2. Розподіл фінансування наукових та науково-технічних робіт за секторами науки

<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>					
	2000	2005	2012	2013	2014
Усього¹	12750,1	32078,5	33385,9	67832,2	37736,0
у тому числі за секторами					
академічний	1194,5	3822,7	11795,1	11628,9	12122,4
галузевий	8395,7	19716,9	11062,2	10501,2	9384,2
вузівський	278,3	791,2	3219,5	2755,4	1531,8
заводський	2881,6	7747,7	7309,1	42946,7	14697,6

¹ Див. виноску до табл.4.1.

4.3. Прогноз структури фінансування наукових і науково-технічних робіт за джерелами¹

<i>(відсотків до загального обсягу)</i>	
	2015
Усього	100,0
За рахунок коштів	
держбюджету	55,0
позабюджетних фондів	3,0
вітчизняних замовників	25,0
замовників іноземних держав	4,0
місцевих бюджетів	0,5
власних коштів	10,5
коштів інших джерел	2,0

¹ Дані надані за матеріалами «Стратегія соціально-економічного розвитку Чернігівської області до 2015 року», підготовленими Чернігівською ОДА спільно з НАНУ.

4.4. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та секторами науки

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг фінансу- вання ¹	За рахунок					
		держ- бюдже- ту	поза- бюд- жетних фондів	коштів інозем- них джерел	власних коштів	коштів замов- ників (Україна)	інших джерел
2000							
Усього	12750,1	6476,3	68,8	366,0	626,0	4753,0	460,0
за секторами							
академічний	1194,5	540,7	68,8	5,0	—	120,0	460,0
галузевий	8395,7	3036,2	—	273,0	541,7	4544,8	—
вузівський	278,3	172,1	—	—	28,0	78,2	—
заводський	2881,6	2727,3	—	88,0	56,3	10,0	—
2012							
Усього	33385,9	21161,6	—	3267,8	6554,1	2349,6	52,8
за секторами							
академічний	11795,1	8456,5	—	—	3338,6	—	—
галузевий	11062,2	7533,4	—	—	2021,3	1507,5	—
вузівський	3219,5	2122,2	—	—	243,6	800,9	52,8
заводський	7309,1	3049,5	—	3267,8	950,6	41,2	—
2013							
Усього	67832,2	17297,0	—	41822,7	7307,4	1405,1	—
за секторами							
академічний	11628,9	7567,2	—	—	4061,7	—	—
галузевий	10501,2	8332,0	—	—	1855,4	313,8	—
вузівський	2755,4	1397,8	—	—	266,3	1091,3	—
заводський	42946,7	—	—	41822,7	1124,0	—	—
2014							
Усього	37736,0	16277,8	—	13978,8	6548,0	931,4	—
за секторами							
академічний	12122,4	8032,9	—	—	4089,5	—	—
галузевий	9384,2	7404,3	—	—	1746,2	233,7	—
вузівський	1531,8	840,6	—	—	—	691,2	—
заводський	14697,6	—	—	13978,8	712,3	6,5	—

¹ Див. виноску до табл. 4.1.

4.5. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування в містах обласного значення і районах

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг фінансу- вання ¹	За рахунок					
		держ- бюд- жету	поза- бюд- жетних фондів	коштів інозем- них джерел	власних коштів	коштів замов- ників (Україна)	інших джерел
2000							
Чернігівська область	12750,1	6476,3	68,8	366,0	626,0	4753,0	460,0
м.Чернігів	7661,7	2314,6	68,8	278,0	145,3	4395,0	460,0
м.Ніжин	... ²	... ²	—	... ²	... ²	... ²	—
м.Н.-Сіверський	—
м.Прилуки	385,0	40,0	—	—	—	345,0	—
райони							
Ічнянський	210,6	210,6	—	—	—	—	—
Козелецький	455,0	333,0	—	—	122,0	—	—
Ніжинський	113,8	113,8	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	10,0	10,0	—	—	—	—	—
Носівський	240,0	108,0	—	—	132,0	—	—
Чернігівський	... ²	... ²	—	—	... ²	... ²	—
2013							
Чернігівська область	67832,2	17297,0	—	41822,7	7307,4	1405,1	—
м.Чернігів	17551,7	11704,6	—	—	4442,0	1405,1	—
м.Ніжин	43225,7	59,5	—	41822,7	1343,5	—	—
м.Н.-Сіверський
м.Прилуки	1404,5	1071,4	—	—	333,1	—	—
райони							
Ічнянський	2047,6	1793,8	—	—	253,8	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—	—	—
Ніжинський	1037,3	708,9	—	—	328,4	—	—
Н.-Сіверський	... ²	... ²	—	—	... ²	—	—
Носівський	1787,9	1787,9	—	—	—	—	—
Чернігівський	... ²	... ²	—	—	... ²	—	—
2014							
Чернігівська область	37736,0	16277,8	—	13978,8	6548,0	931,4	—
м.Чернігів	15753,4	10519,5	—	—	4309,0	924,9	—
м.Ніжин	14697,6	—	—	13978,8	712,3	—	—
м.Н.-Сіверський	... ²	... ²	—	—	... ²	... ²	—
м.Прилуки	1255,5	1032,0	—	—	223,5	—	—
райони							
Ічнянський	1973,4	1767,1	—	—	206,3	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—	—	—
Ніжинський	1352,3	911,6	—	—	440,7	—	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—	—	—	—
Носівський	1892,4	1892,4	—	—	—	—	—
Чернігівський	... ²	... ²	—	—	... ²	... ²	—

¹ Див. виноску до табл. 4.1.

² У цій та таблиці 4.8 дані вилучено з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

4.6. Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг фінансу- вання ¹	За рахунок					
		держ- бюд- жету	поза- бюд- жетних фондів	коштів інозем- них джерел	власних коштів	коштів замов- ників (Україна)	інших джерел
2000							
Усього	12750,1	6476,3	68,8	366,0	626,0	4753,0	460,0
біологічні	700,5	540,7	68,8	—	—	91,0	—
геологічні	1853,5	1350,0	—	—	—	503,5	—
сільськогосподарські	2062,7	1061,0	—	—	541,7	—	460,0
технічні	7264,6	3317,3	—	366,0	56,3	3525,0	—
економічні	54,4	—	—	—	—	54,4	—
педагогічні	153,0	118,0	—	—	28,0	7,0	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	661,4	89,3	—	—	—	572,1	—
2013							
Усього	67832,2	17297,0	—	41822,7	7307,4	1405,1	—
біологічні	10851,3	6864,2	—	—	3987,1	—	—
геологічні	—	—	—	—	—	—	—
сільськогосподарські	9744,9	8257,3	—	—	1487,6	—	—
технічні	44226,4	304,0	—	41822,7	1785,9	313,8	—
економічні	473,7	473,7	—	—	—	—	—
педагогічні	1656,4	734,7	—	—	—	921,7	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	879,5	663,1	—	—	46,8	169,6	—
2014							
Усього	37736,0	16277,8	—	13978,8	6548,0	931,4	—
біологічні	10851,1	6996,0	—	—	3855,1	—	—
геологічні	—	—	—	—	—	—	—
сільськогосподарські	9328,4	8008,0	—	—	1320,4	—	—
технічні	15667,5	76,0	—	13978,8	1372,5	240,2	—
економічні	357,2	357,2	—	—	—	—	—
педагогічні	745,3	110,8	—	—	—	634,5	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	786,5	729,8	—	—	—	56,7	—

¹ Див. виноску до табл. 4.1.

4.7. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за секторами науки

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг науково- технічних робіт	За видами робіт			
		фунда- ментальні дослідження	прикладні дослід- ження і розробки	науково- технічні розробки	науково- технічні послуги
2000					
Усього	10957,6	767,8	3660,8	4666,8	1862,2
за секторами					
академічний	1091,2	374,5	682,7	—	34,0
галузовий	6908,8	295,2	2881,3	1963,5	1768,8
вузівський	249,3	98,1	96,8	—	54,4
заводський	2708,3	—	—	2703,3	5,0
2005					
Усього	22527,6	2783,4	7297,5	9841,2	2605,5
за секторами					
академічний	3707,2	2042,0	990,5	518,9	155,8
галузовий	13409,8	547,6	5517,2	5913,1	1431,9
вузівський	983,6	193,8	789,8	—	—
заводський	4427,0	—	—	3409,2	1017,8
2012					
Усього	34130,7	8834,7	12822,2	11515,7	958,1
за секторами					
академічний	11796,1	5593,7	2859,7	3069,9	272,8
галузовий	11806,0	2310,1	7855,5	1054,6	585,8
вузівський	3219,5	930,9	2107,0	123,3	58,3
заводський	7309,1	—	—	7267,9	41,2
2013					
Усього	68370,5	7966,6	11661,7	47936,6	805,6
за секторами					
академічний	11628,9	4753,0	2885,8	3733,3	256,8
галузовий	11039,5	2298,0	7152,5	1198,6	390,4
вузівський	2755,4	915,6	1623,4	58,0	158,4
заводський	42946,7	—	—	42946,7	—
2014					
Усього	39804,2	8496,3	11273,9	19547,0	487,0
за секторами					
академічний	12122,4	5794,7	2429,1	3648,8	249,8
галузовий	11452,4	2148,8	7922,5	1181,0	200,1
вузівський	1531,8	552,8	922,3	19,6	37,1
заводський	14697,6	—	—	14697,6	—

4.8. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, у містах обласного значення і районах

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг науково- технічних робіт	За видами робіт			
		фунда- ментальні дослід- ження	прикладні дослід- ження і розробки	науково- технічні розробки	науково- технічні послуги
2000					
Чернігівська область	10957,6	767,8	3660,8	4666,8	1862,2
м.Чернігів	6628,0	443,6	2507,7	1819,5	1857,2
м.Ніжин	2737,3	29,0	—	2703,3	5,0
м.Н.-Сіверський
м.Прилуки	184,0	40,0	—	144,0	—
райони					
Ічнянський	210,9	78,2	132,7	—	—
Козелецький	455,0	—	455,0	—	—
Ніжинський	116,3	45,0	71,3	—	—
Н.-Сіверський	... ¹	—	... ¹	—	—
Носівський	132,0	132,0	—	—	—
Чернігівський	... ¹	—	—	... ¹	—
2013					
Чернігівська область	68370,5	7966,6	11661,7	47936,6	805,6
м.Чернігів	18090,0	3781,9	9008,2	4494,3	805,6
м.Ніжин	43225,7	59,5	219,5	42946,7	—
м.Н.-Сіверський
м.Прилуки	1404,5	250,4	1154,1	—	—
райони					
Ічнянський	2047,6	2047,6	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—
Ніжинський	1037,3	243,0	794,3	—	—
Н.-Сіверський	... ¹	—	... ¹	—	—
Носівський	1787,9	1584,2	203,7	—	—
Чернігівський	... ¹	... ¹	—	—	—
2014					
Чернігівська область	39804,2	8496,3	11273,9	19547,0	487,0
м.Чернігів	17821,6	4604,9	8375,6	4354,1	487,0
м.Ніжин	14697,6	—	—	14697,6	—
м.Н.-Сіверський	... ¹	... ¹	—	—	—
м.Прилуки	1255,5	175,4	1080,1	—	—
райони					
Ічнянський	1973,4	1973,4	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—
Ніжинський	1352,3	228,6	1123,7	—	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—	—
Носівський	1892,4	1514,0	378,4	—	—
Чернігівський	... ¹	... ¹	—	—	—

¹ Див.другу виноску до табл. 4.5.

4.9. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за галузями наук

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Загальний обсяг науково- технічних робіт	За видами робіт			
		фунда- ментальні дослід- ження	прикладні дослід- ження і розробки	науково- технічні розробки	науково- технічні послуги
2000					
Усього	10957,6	767,8	3660,8	4666,8	1862,2
біологічні	597,2	374,5	222,7	—	—
геологічні	1435,4	—	1435,4	—	—
сільськогосподарські	2289,3	295,2	1530,7	447,5	15,9
технічні	5807,3	—	340,0	4219,3	1248,0
економічні	54,4	—	—	—	54,4
педагогічні	124,0	84,0	40,0	—	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	650,0	14,1	92,0	—	543,9
2013					
Усього	68370,5	7966,6	11661,7	47936,6	805,6
біологічні	10851,3	4973,4	1887,8	3733,3	256,8
геологічні	—	—	—	—	—
сільськогосподарські	10165,5	2077,6	7592,3	495,6	—
технічні	44344,1	—	304,0	43649,7	390,4
економічні	473,7	—	473,7	—	—
педагогічні	1656,4	487,7	1168,7	—	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	879,5	427,9	235,2	58,0	158,4
2014					
Усього	39804,2	8496,3	11273,9	19547,0	487,0
біологічні	10851,1	6025,5	927,0	3648,8	249,8
геологічні	—	—	—	—	—
сільськогосподарські	11404,7	1918,0	8991,4	495,3	—
технічні	15659,4	—	76,0	15383,3	200,1
економічні	357,2	—	357,2	—	—
педагогічні	745,3	110,8	634,5	—	—
наукові установи та вузи, що мають бага- тогалузевий профіль	786,5	442,0	287,8	19,6	37,1

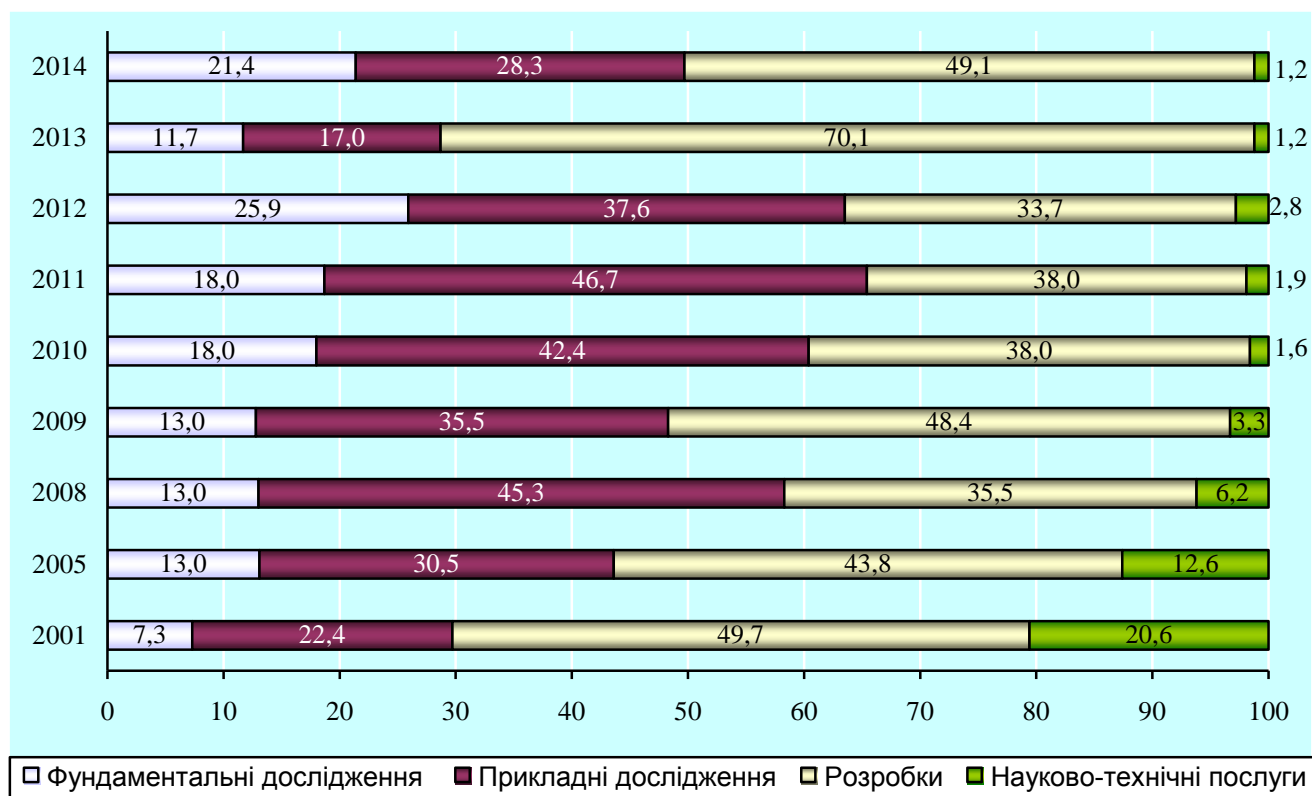
4.10. Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт

(тис.грн.)

	Усього	За видами робіт			
		фундамен- тальні дослідження	прикладні дослідження	науково- технічні розробки	науково- технічні послуги
2001	13694,4	1102,2	3089,1	5773,9	3729,2
2004	19673,8	1817,2	4993,2	5219,8	7643,6
2005	21194,7	2782,1	6469,0	9282,9	2660,7
2007	29750,9	4143,8	14174,0	8474,8	2958,3
2008	38777,9	4850,6	15937,7	13236,1	4753,5
2009	40637,1	5206,4	13758,5	18550,7	3121,5
2010	33157,1	5776,9	14380,1	12547,8	452,3
2011	31852,9	6070,2	14973,8	10258,2	550,7
2012	32848,0	8764,3	12251,8	11046,1	785,8
2013	67465,3	7957,4	11221,1	47557,8	729,0
2014	37250,5	8466,1	9184,6	18561,3	1038,5

4.11. Розподіл обсягу наукових та науково-технічних робіт за видами робіт

(відсотків до загального обсягу)

5. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

Науковими організаціями у 2014р. виконувалося 904 наукові роботи. З них 18 було спрямовано на створення нових видів виробів, 15 – нових технологій, 10 – нових сортів рослин та порід тварин, 2 – нових видів матеріалів, 3 – нових видів техніки. Серед створених нових технологій 67% – ресурсозберігаючі. Інноваційну спрямованість мають 3,1% усіх наукових та науково-технічних робіт, з яких 21,4% – нові вироби, 3,6% – нові сорти рослин та породи тварин, 17,9% – нові технології, 7,1% – нові матеріали.

Організаціями і підприємствами, які виконували наукові та науково-технічні роботи, було подано в патентне відомство України 31 заявку на видачу охоронних документів. У цьому ж році ними було отримано 32 патенти (у 2013р. – 37).

Працівниками наукових організацій опубліковано 3164 роботи.

У 2014р. здійснено 5 виїздів наукових працівників за кордон для стажування, навчання та підвищення кваліфікації, 17 – для проведення наукових досліджень. Для участі в міжнародних семінарах та конференціях було здійснено 34 виїзди. Чернігівськими науковцями від міжнародних фондів було отримано 3 гранти на наукову роботу, у 2013р. – 23.

5.1. Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт у містах обласного значення і районах

(одиниць)

	Кількість розробок	У т. ч. зі створення нових видів						
		виробів		технологій		ма-те-ріалів	сортів рослин та порід тварин	мето-дів, тео-рій
		усього	у т.ч. техніки	усього	з них ресурсо-зберіга-ючих			
2004								
Чернігівська область	177	29	20	32	17	26	16	21
м.Чернігів	79	3	3	8	5	23	—	9
м.Ніжин	29	3	—	—	—	3	2	10
м.Н.-Сіверський
м.Прилуки	24	17	17	2	1	—	2	2
райони						—		
Ічнянський	—	—	—	—	—	—	—	—
Козелецький	20	—	—	17	11	—	1	—
Ніжинський	14	6	—	2	—	—	6	—
Н.-Сіверський	... ¹	—	—	... ¹	—	—	... ¹	—
Носівський	4	—	—	—	—	—	4	—
Чернігівський	... ¹	—	—	... ¹	—	—	... ¹	—
2013								
Чернігівська область	859	36	4	25	10	7	17	49
м.Чернігів	809	23	3	19	9	7	8	30
м.Ніжин	9	6	1	1	1	—	—	2
м.Н.-Сіверський
м.Прилуки	7	—	—	5	—	—	2	—
райони								
Ічнянський	3	—	—	—	—	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Ніжинський	6	—	—	—	—	—	6	—
Н.-Сіверський	... ¹	—	—	—	—	—	... ¹	... ¹
Носівський	7	7	—	—	—	—	—	—
Чернігівський	... ¹	—	—	—	—	—	... ¹	... ¹
2014								
Чернігівська область	904	18	3	15	10	2	10	24
м.Чернігів	866	7	3	13	10	2	1	11
м.Ніжин	7	7	—	—	—	—	—	—
м.Н.-Сіверський	... ¹	—	—	—	—	—	... ¹	... ¹
м.Прилуки	5	—	—	2	—	—	3	—
райони								
Ічнянський	3	—	—	—	—	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Ніжинський	5	—	—	—	—	—	5	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—	—	—	—	—
Носівський	4	4	—	—	—	—	—	—
Чернігівський	... ²	—	—	—	—	—	... ¹	... ¹

¹ У цій та таблиці 5.4 дані вилучено з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

5.2. Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за секторами науки

(одиниць)

	Кількість розробок	У т. ч. зі створення нових видів						
		виробів		технологій		матеріалів	сортів рослин та порід тварин	методів, теорій
		усього	у т.ч. техніки	усього	з них ресурсозберігаючих			
2004								
Усього	177	29	20	32	17	26	16	21
за секторами								
академічний	75	6	—	27	16	16	13	5
галузовий	45	2	2	3	—	5	1	—
вузівський	37	1	1	2	1	5	2	16
заводський	20	20	17	—	—	—	—	—
2012								
Усього	554	46	1	25	9	5	16	54
за секторами								
академічний	60	19	—	9	2	2	15	5
галузовий	444	18	—	7	2	2	1	35
вузівський	37	2	1	9	5	1	—	14
заводський	13	7	—	—	—	—	—	—
2013								
Усього	859	36	4	25	10	7	17	49
за секторами								
академічний	61	7	—	9	2	7	14	12
галузовий	756	20	—	7	2	—	3	24
вузівський	39	6	4	9	6	—	—	13
заводський	3	3	—	—	—	—	—	—
2014								
Усього	904	18	3	15	10	2	10	24
за секторами								
академічний	39	4	—	5	5	2	6	1
галузовий	837	4	—	3	1	—	4	20
вузівський	21	3	3	7	4	—	—	3
заводський	7	7	—	—	—	—	—	—

5.3. Кількість друкованих робіт за секторами науки

(одиниць)

	Усього	У тому числі		
		монографії, підручники, навчальні посібники	статті в наукових фахових журналах	інші
Чернігівська область				
2000	1261	117	699	445
2005	2191	199	1495	497
2008	3672	217	2248	1207
2009	3818	329	2392	1097
2010	3413	253	2015	1145
2011	4611	313	2496	1802
2012	5330	413	1452	3465
2013	5100	306	1742	3052
2014	3164	157	1874	1133
за секторами				
академічний				
2000	85	—	67	18
2005	101	3	41	57
2008	169	1	65	103
2009	210	3	65	142
2010	202	3	71	128
2011	254	3	41	210
2012	309	1	49	259
2013	229	2	43	184
2014	194	1	67	126
галузевий				
2000	220	1	54	165
2005	121	1	30	90
2008	101	—	69	32
2009	85	1	59	25
2010	77	—	47	30
2011	85	1	34	50
2012	59	2	40	17
2013	26	3	19	4
2014	50	3	31	16
вузівський				
2000	956	116	578	262
2005	1969	195	1424	350
2008	3402	216	2114	1072
2009	3523	325	2268	930
2010	3134	250	1897	987
2011	4272	309	2421	1542
2012	4962	410	1363	3189
2013	4845	301	1680	2864
2014	2920	153	1776	991

5.4. Кількість друкованих робіт у містах обласного значення і районах

(одиниць)

	Усього	У тому числі		
		монографії, підручники, нав- чальні посібники	статті в науко- вих фахових журналах	інші
2000				
Чернігівська область	1261	117	699	445
м. Чернігів	659	42	292	325
м. Ніжин	531	75	380	76
м.Н.-Сіверський
м. Прилуки	—	—	—	—
райони				
Ічнянський	—	—	—	—
Козелецький	48	—	15	33
Ніжинський	12	—	8	4
Н.-Сіверський	... ¹	—	—	... ¹
Носівський	10	—	4	6
Чернігівський	... ¹	—	—	... ¹
2013				
Чернігівська область	5100	306	1742	3052
м. Чернігів	3474	170	1056	2248
м. Ніжин	1517	136	658	723
м.Н.-Сіверський
м. Прилуки	3	—	3	—
райони				
Ічнянський	5	—	5	—
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	80	—	2	78
Н.-Сіверський	... ¹	—	... ¹	... ¹
Носівський	12	—	12	—
Чернігівський	... ¹	—	... ¹	... ¹
2014				
Чернігівська область	3164	157	1874	1133
м. Чернігів	3028	157	1846	1025
м. Ніжин	—	—	—	—
м.Н.-Сіверський	... ¹	—	... ¹	... ¹
м. Прилуки	12	—	12	—
райони				
Ічнянський	12	—	5	7
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	100	—	5	95
Н.-Сіверський	—	—	—	—
Носівський	—	—	—	—
Чернігівський	... ¹	—	... ¹	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 5.1.

5.5. Патентно-ліцензійна робота наукових організацій за секторами науки (одиниць)

	В Україні		У інших країнах світу	
	подано заявок на видачу охоронних документів	отримано охоронних документів	подано заявок на видачу охоронних документів	отримано охоронних документів
Усього				
2000	27	17	—	—
2008	43	44	—	—
2009	66	62	—	—
2010	48	29	—	—
2011	25	53	—	—
2012	43	66	—	—
2013	47	37	—	—
2014	31	32		
за секторами				
академічний				
2000	1	1	—	—
2008	6	16	—	—
2009	16	11	—	—
2010	20	9	—	—
2011	2	13	—	—
2012	14	12	—	—
2013	11	6	—	—
2014	8	5	—	—
галузовий				
2000	17	4	—	—
2008	—	1	—	—
2009	—	—	—	—
2010	—	—	—	—
2011	2	1	—	—
2012	—	—	—	—
2013	—	—	—	—
2014	—	—	—	—
вузівський				
2000	9	12	—	—
2008	37	27	—	—
2009	50	51	—	—
2010	28	20	—	—
2011	21	39	—	—
2012	29	54	—	—
2013	36	31	—	—
2014	23	27	—	—

5.6. Патентно-ліцензійна робота наукових організацій у містах обласного значення і районах

(одиниць)

	В Україні		У інших країнах світу	
	подано заявок на видачу охоронних документів	отримано охоронних документів	подано заявок на видачу охоронних документів	отримано охоронних документів
2001				
Чернігівська область	23	18	—	1
м. Чернігів	10	9	—	—
м. Ніжин	—	—	—	1
м. Н.-Сіверський
м. Прилуки	—	—	—	—
райони				
Ічнянський	—	—	—	—
Козелецький	4	3	—	—
Ніжинський	5	4	—	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—
Носівський	4	2	—	—
Чернігівський	—	—	—	—
2013				
Чернігівська область	47	37	—	—
м. Чернігів	17	14	—	—
м. Ніжин	22	23	—	—
м. Н.-Сіверський
м. Прилуки	—	—	—	—
райони				
Ічнянський	—	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	8	—	—	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—
Носівський	—	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—
2014				
Чернігівська область	31	32	—	—
м. Чернігів	29	31	—	—
м. Ніжин	—	—	—	—
м. Н.-Сіверський	—	—	—	—
м. Прилуки	—	—	—	—
райони	—	—	—	—
Ічнянський	—	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—
Ніжинський	2	1	—	—
Носівський	—	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—

5.7. Міжнародне співробітництво наукових організацій за секторами науки

	Кількість виїздів наукових працівників за кордон	Кількість проведених міжнародних конференцій	Кількість грантів, отриманих від міжнародних фондів
2000			
Усього	194	4	12
за секторами			
академічний	16	—	—
галузевий	110	1	—
вузівський	68	3	12
заводський	—	—	—
2006			
Усього	146	28	4
за секторами			
академічний	6	1	—
галузевий	61	3	—
вузівський	79	24	4
заводський	—	—	—
2012			
Усього	103	28	26
за секторами			
академічний	6	—	—
галузевий	3	—	—
вузівський	94	28	26
заводський	—	—	—
2013			
Усього	283	29	23
за секторами			
академічний	—	—	—
галузевий	2	—	—
вузівський	281	29	23
заводський	—	—	—
2014			
Усього	56	12	3
за секторами			
академічний	2	—	—
галузевий	3	—	—
вузівський	51	12	3
заводський	—	—	—

ЧАСТИНА II

*ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ*

6. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

За рівнем інноваційної активності Чернігівська область у 2014р. займала сімнадцяте місце серед регіонів України. Частка підприємств, що займалися інноваціями в області, становила 13,1%, в Україні – 16,1%.

Інноваціями в промисловості області у 2014р. займалося 32 підприємства, у 2013р. їх кількість становила 45 (20,7% загальної кількості промислових підприємств), у 2012р. – 43 (20,4%).

Упродовж 2014р. найбільше нововведень було здійснено підприємствами з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів та машинобудування.

У 2014р. освоєно виробництво 398 інноваційних видів продукції, з яких 338 – нові види техніки. Порівняно з 2013р. кількість інноваційних видів продукції зросла в 19,3 раза, нових видів техніки – у 5,6 раза. Із загальної кількості освоєних нових видів продукції 84,2% – продукція машинобудування.

Упродовж 2014р. 43,8% підприємств, що впроваджували інновації, виконували роботи з технологічного оновлення виробництва. Ними було впроваджено 14 нових технологічних процесів, що на 9 менше, ніж у 2013р., з них 1 (рік тому – 4) – спрямовані на економне використання матеріальних та енергетичних ресурсів. Найактивніше нові технологічні процеси впроваджували підприємства машинобудування та з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів. У 2014р. промисловими підприємствами було придбано 3 нові технології.

Для здійснення інновацій у 2014р. промисловими підприємствами було витрачено 106,4 млн.грн. Найбільша частка інноваційних витрат була на підприємствах переробної промисловості та виробництва готових металевих виробів. В основному кошти були направлені на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення.

Основним джерелом фінансування інновацій, як і в попередні роки, залишалися власні кошти підприємств. За їх рахунок здійснювали інновації 68,8% інноваційно активних підприємств.

У 2014р. в результаті впровадження інновацій 18 промислових підприємств області поставляли на ринок інноваційну продукцію. Обсяг реалізованої інноваційної продукції становив 151,7 млн.грн., або 1% обсягу реалізованої промислової продукції області.

25,4% всієї реалізованої інноваційної продукції – продукція нова для ринку. Її вартість становила 38,5 млн.грн. (майже повний обсяг відправлено за межі України). Обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою лише для підприємства, склав 113,2 млн.грн., у т.ч. за кордон – 50,1 млн.грн.

6.1. Інноваційна активність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій у 2000 році

	Усього	У % до загальної кількості промислових підприємств
Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю	73	32,2
з них за напрямками		
дослідження і розробки	18	7,9
придбання прав на патенти, ліцензій на використан-		
ня об'єктів промислової власності	2	0,9
придбання безпатентних ліцензій, ноу-хау тощо	5	2,2
придбання засобів виробництва	34	15,0
технологічна підготовка виробництва	21	9,3
маркетинг, реклама	19	8,4

6.2. Інноваційна активність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій

	2012		2013		2014	
	усього	у % до загальної кількості промислових підприємств	усього	у % до загальної кількості промислових підприємств	усього	у % до загальної кількості промислових підприємств
Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю	43	20,4	45	20,7	32	13,1
з них за напрямками						
внутрішні науково-дослідні розробки	6	2,8	6	2,8	4	1,6
зовнішні науково-дослідні розробки	2	0,9	3	1,4	2	0,8
придбання машин, обладнання та						
програмного забезпечення	30	14,2	29	13,4	22	9,0
придбання зовнішніх знань	2	0,9	1	0,5	—	—
інші роботи	13	6,2	13	6,0	11	4,5

6.3. Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності у 2000 році

	У фактичних цінах, тис.грн.	У % до загального обсягу
Усього	103244,9	100,0
дослідження і розробки	2791,2	2,7
придбання прав на патенти, ліцензій на використання об'єктів промислової власності	237,7	0,2
придбання безпатентних ліцензій, ноу-хау, технологій тощо	15,6	0,0
технологічна підготовка виробництва	3955,0	3,8
придбання засобів виробництва	75123,7	72,8
маркетинг, реклама	17662,1	17,1
інші витрати	3459,6	3,4

6.4. Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності

	У фактичних цінах, тис.грн.			У % до загального обсягу		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Усього	39467,0	134074,9	106385,1	100,0	100,0	100,0
внутрішні науково-дослідні розробки	8190,1	47418,4	18357,7	20,8	35,4	17,3
зовнішні науково-дослідні розробки	1379,8	8812,1	160,6	3,5	6,6	0,2
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	28589,0	74820,6	87712,5	72,4	55,8	82,4
інші витрати	1308,1	3023,8	154,3	3,3	2,2	0,1

6.5. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами

	(у фактичних цінах; тис.грн.)			
	2000	2012	2013	2014
Усього	103244,9	39467,0	134074,9	106385,1
у т.ч. за рахунок коштів				
власних	96737,9	28563,6	80399,1	73532,6
державного бюджету	780,7	3338,9	—	—
місцевих бюджетів	—	10,0	3072,0	—
позабюджетних фондів	154,1	—	—	—
вітчизняних інвесторів	143,3	41,2	—	—
іноземних інвесторів	—	3267,8	42032,7	14075,7
кредитів	5428,9	4245,5	8571,1	18776,8
інших джерел	—	—	—	—

6.6. Прогноз фінансування інноваційної діяльності за джерелами¹

(відсотків до загального обсягу)

	2015
Усього	100,0
за рахунок коштів	
держбюджету	2,0
місцевих бюджетів	6,0
позабюджетних фондів	—
власних коштів	45,0
коштів вітчизняних інвесторів	—
коштів зарубіжних інвесторів	—
кредитів	40,0
інших джерел	7,0

¹ За матеріалами «Стратегія соціально-економічного розвитку Чернігівської області до 2015 року», підготовленими Чернігівською ОДА спільно з НАНУ.

6.7. Кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, у містах обласного значення і районах

	2000		2012		2013		2014	
	усього	у % до загальної кількості підприємств	усього	у % до загальної кількості підприємств	усього	у % до загальної кількості підприємств	усього	у % до загальної кількості підприємств
Чернігівська область	73	32,2	43	20,4	45	20,7	32	13,1
м.Чернігів	28	45,2	22	31,4	22	28,6	15	15,5
м.Ніжин	9	42,9	6	27,3	6	25,0	8	28,6
м.Н.-Сіверський	2	33,3
м.Прилуки	7	26,9	4	23,5	2	9,1	—	—
райони								
Бахмацький	3	33,3	1	20,0	2	40,0	—	—
Бобровицький	—	—	1	25,0	1	16,7	—	—
Борзнянський	1	16,7	—	—	—	—	—	—
Ічнянський	2	28,6	—	—	—	—	—	—
Козелецький	2	22,2	—	—	—	—	—	—
Коропський	—	—	—	—	1	33,3	—	—
Корюківський	3	37,5	—	—	1	16,7	1	14,3
Куликівський	1	25,0	1	33,3	2	66,7	1	50,0
Менський	2	25,0	2	25,0	2	25,0	2	25,0
Ніжинський	—	—	1	25,0	—	—	—	—
Н.-Сіверський	6	75,0	1	20,0	2	40,0	—	—
Носівський	3	50,0	—	—	—	—	—	—
Прилуцький	2	66,7	2	20,0	2	28,6	1	16,7
Ріпкинський	—	—	1	20,0	—	—	—	—
Семенівський	1	25,0	—	—	—	—	—	—
Сосницький	1	20,0	—	—	—	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—	1	16,7	1	12,5
Щорський	2	28,6	1	20,0	1	16,7	1	16,7

6.8 Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, за видами промислової діяльності за 2014 рік

	Кількість інноваційно активних підприємств	
	усього підприємств	у % від загальної кількості промислових підприємств
Промисловість	32	13,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1	16,7
Добування кам'яного вугілля	1	25,0
Переробна промисловість	29	13,6
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	10	14,7
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	3	10,7
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	4	8,9
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	1	20,0
виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	—	—
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	3	23,1
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	7	30,4
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	1	25,0
виробництво електричного устаткування	1	20,0
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	3	33,3
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2	40,0
виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	1	6,7
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	2	11,1

6.9. Упровадження інновацій на промислових підприємствах

(одиниць)

	2000	2005	2012	2013	2014
Упроваджено нових технологічних процесів	40	31	28	23	14
з них					
маловідходних, ресурсозберігаючих, безвідходних	11	9	4	4	1
Освоєно виробництво інноваційних ¹ видів продукції, найменувань	935	47	42	77	398
з них					
нових видів техніки	25	21	29	19	338

¹ У цій таблиці та таблиці 6.12 у 2000р. – нові види продукції.

6.10. Упровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах у містах обласного значення і районах

(одиниць)

	Усього					З них маловідходних, ресурсозберігаючих, безвідходних				
	2000	2005	2012	2013	2014	2000	2005	2012	2013	2014
Чернігівська область	40	31	28	23	14	11	9	4	4	1
м.Чернігів	28	14	11	13	9	10	2	2	1	–
м.Ніжин	8	10	13	5	4	–	3	1	2	–
м.Н.-Сіверський	–	–
м.Прилуки	1	–	2	–	–	–	–	–	–	–
райони										
Бахмацький	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Козелецький	–	3	–	–	–	–	3	–	–	–
Корюківський	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Куликівський	–	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Менський	–	–	1	1	1	–	–	1	1	1
Ніжинський	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–
Н.-Сіверський	1	3	–	–	–	1	1	–	–	–
Ріпкинський	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Семенівський	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Щорський	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ У цій та таблицях 6.15-6.17 дані вилучено з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

6.11. Упровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах за видами промислової діяльності у 2014 році

	(одиниць)	
	Усього	З них маловідходних, ресурсозберігаючих, безвідходних
Промисловість	14	1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	—	—
Добування кам'яного вугілля	—	—
Переробна промисловість	14	1
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	1	1
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1	—
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	—	—
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	—	—
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	2	—
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	10	—
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	—	—
виробництво електричного устаткування	—	—
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	2	—
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	8	—
виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	—	—
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	—	—

6.12. Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах у містах обласного значення і районах

(найменувань)

	Освоєно виробництво інноваційних ¹ видів							
	машин, устаткування, апаратів, приладів				матеріалів, виробів, продуктів			
	2000	2012	2013	2014	2000	2012	2013	2014
Чернігівська область	25	29	19	338	910	13	58	60
м.Чернігів	23	9	9	324	501	6	39	30
м.Ніжин	—	11	4	8	37	—	13	12
м.Н.-Сіверський	—	1
м.Прилуки	—	—	—	—	165	2	—	—
райони								
Бобровицький	—	—	—	—	5	3	—	—
Борзнянський	—	—	—	—	6	—	—	—
Варвинський	—	—	—	—	7	—	—	—
Ічнянський	—	—	—	—	16	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	1	—	—	—
Корюківський	—	—	—	—	2	—	—	—
Куликівський	—	—	—	—	13	—	5	5
Менський	—	—	—	—	2	1	—	—
Ніжинський	—	—	—	—	9	1	—	—
Н.-Сіверський	—	—	—	—	71	—	—	—
Носівський	—	—	—	—	6	—	—	—
Прилуцький	2	9	6	6	10	—	—	—
Ріпкинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Семенівський	—	—	—	—	1	—	—	—
Сосницький	—	—	—	—	36	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—	7	—	—	10
Щорський	—	—	—	—	15	—	1	2

¹ Див. виноску до табл. 6.9.

6.13. Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами промислової діяльності за 2014 рік

(найменувань)

	Освоєно виробництво інноваційних видів	
	машин, устаткування, апаратів, приладів	матеріалів, виробів, продуктів
Промисловість	338	60
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	—	1
Добування кам'яного вугілля	—	1
Переробна промисловість	338	59
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	—	30
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1	4
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	—	25
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	—	—
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	2	—
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	335	—
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	4	—
виробництво електричного устаткування	—	—
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	321	—
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	10	—
виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	—	—
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	—	—

6.14. Обсяг реалізованої інноваційної продукції промисловості

(тис.грн.)

	2012	2013	2014
Обсяг реалізованої інноваційної продукції (робіт, послуг)	190158,4	118993,9	151745,9
з неї			
обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку	35886,6	33317,6	38543,5
обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою тільки для підприємства	154271,8	85676,3	113202,4

6.15. Обсяг реалізованої інноваційної продукції в містах обласного значення і районах

	2012		2013		2014	
	тис.грн.	у % до загально-го обсягу реалізованої продукції	тис.грн.	у % до загально-го обсягу реалізованої продукції	тис.грн.	у % до загально-го обсягу реалізованої продукції
Чернігівська область	190158,4	1,4	118993,9	0,9	151745,9	1,0
м. Чернігів	49665,6	0,8	35749,7	0,6	83848,6	1,4
м. Ніжин	40823,0	10,1	32942,6	8,9	43030,3	8,3
м. Н.-Сіверський	434,0	0,3
м. Прилуки	14113,5	0,4	13107,8	0,4	—	—
райони						
Бобровицький	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹	—	—
Куликівський	394,6	0,4	5274,0	4,8	... ¹	... ¹
Менський	—	—	... ¹	... ¹	—	—
Ніжинський	261,0	0,2	—	—	—	—
Н.-Сіверський	609,0	0,4	405,3	0,3	—	—
Прилуцький	27387,9	8,4	31401,3	15,1	... ¹	... ¹
Ріпкинський	56712,6	73,0	—	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—	... ¹	... ¹
Щорський	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹

¹ Див. виноски до табл. 6.10.

6.16. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами промислової діяльності у 2014 році

	Обсяг реалізованої інноваційної продукції	
	усього, тис.грн.	у % від загального обсягу реалізованої промислової продукції
Промисловість	151745,9	1,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	... ¹	... ¹
Добування кам'яного вугілля	... ¹	... ¹
Переробна промисловість	151311,9	1,3
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	6605,8	0,1
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	4036,5	0,8
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	2000,0	0,1
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	—	—
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	53153,6	23,6
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	85516,0	11,6
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	... ¹	... ¹
виробництво електричного устаткування	... ¹	... ¹
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	59072,2	27,2
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	22426,3	9,5
виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	—	—
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	—	—

¹ Див. виноску до табл. 6.10.

6.17. Реалізація інноваційної продукції за межі України в містах обласного значення і районах

	2012		2013		2014	
	у фактич- них цінах, тис.грн.	у % до загально- го обсягу реалізо- ваної іннова- ційної продукції	у фактич- них цінах, тис.грн.	у % до загально- го обсягу реалізо- ваної іннова- ційної продукції	у фактич- них цінах, тис.грн.	у % до загально- го обсягу реалізо- ваної іннова- ційної продукції
Чернігівська						
область	66534,0	35,0	35457,3	29,8	88605,8	58,4
м. Чернігів	23881,2	48,1	6927,7	19,4	43246,1	51,6
м. Ніжин	11198,6	27,4	6671,8	20,3	39029,3	90,7
м. Н.-Сіверський	—	—
м. Прилуки	—	—	13098,0	99,9	—	—
райони						
Менський	—	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	... ¹	... ¹	—	—	... ¹	... ¹
Прилуцький	11574,1	42,3	8759,8	27,9	5612,5	30,5
Ріпкинський	19561,0	34,5	—	—		
Чернігівський	—	—	—	—	... ¹	... ¹
Щорський	... ¹	... ¹	—	—	... ¹	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 6.10.

6.18. Реалізація інноваційної продукції за межі України за видами промислової діяльності у 2014 році

	У фактичних цінах, тис.грн.	У % до загального обсягу реалізо- ваної промислової продукції
Промисловість	88605,8	0,6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	—	—
Добування кам'яного вугілля	—	—
Переробна промисловість	88605,8	0,6
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	717,9	0,0
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	508,7	0,1
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	250,0	0,1
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	—	—
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	38520,6	17,1
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	48608,6	6,6
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	—	—
виробництво електричного устаткування	812,2	0,5
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	40702,9	18,7
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	7093,5	3,0
виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	—	—
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	—	—

6.19. Кількість інноваційно активних підприємств за регіонами України

	Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю			У % до загальної кількості промислових підприємств регіону		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Україна	1758	1715	1609	17,4	16,8	16,1
Автономна Республіка Крим	54	50	...	16,7	15,2	...
Вінницька	50	55	46	18,0	19,4	14,2
Волинська	29	23	30	12,9	10,5	10,8
Дніпропетровська	78	84	109	10,7	11,9	13,4
Донецька	91	85	45	11,8	10,6	14,6
Житомирська	54	57	48	16,5	17,5	12,5
Закарпатська	18	15	16	8,5	6,9	6,0
Запорізька	115	115	108	29,8	28,8	22,9
Івано-Франківська	89	87	99	20,5	21,4	22,8
Київська	44	68	66	9,0	13,5	11,6
Кіровоградська	46	46	49	17,4	18,3	17,3
Луганська	64	61	16	12,9	11,2	12,2
Львівська	101	116	129	13,4	16,6	16,4
Миколаївська	114	81	67	29,8	24,9	19,9
Одеська	83	69	67	22,3	17,6	16,8
Полтавська	29	33	33	8,3	8,1	8,0
Рівненська	36	39	45	14,6	14,9	14,9
Сумська	41	32	46	18,6	14,0	17,6
Тернопільська	50	36	36	22,3	17,1	14,9
Харківська	168	182	191	22,1	23,2	22,4
Херсонська	53	48	54	26,1	23,6	24,2
Хмельницька	78	58	38	22,5	18,2	11,0
Черкаська	50	47	37	16,1	15,0	10,6
Чернівецька	37	30	34	18,4	16,5	15,6
Чернігівська	43	45	32	20,4	20,7	13,1
м.Київ	130	142	168	26,1	25,6	21,7
м.Севастополь	13	11	...	16,9	11,3	...

ЧАСТИНА III

***СТВОРЕННЯ ТА
ВИКОРИСТАННЯ
ПЕРЕДОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ***

7. СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Упродовж 2014р. створенням і використанням передових технологій займалися 24 підприємства та організації області.

Ними було створено 3 передові виробничі технології, що використовуються у виробництві, з яких 2 – нові для України, 1 – принципово нова. Створенням високих технологій займалися підприємства переробної промисловості та заклади освіти.

За рік використано 139 передових технологій у виробництві. Більше чверті (27,3%) з них упроваджена у 2014 році, а 31 технологія (22,3%) мала термін упровадження від чотирьох до п'яти років. Використовували високі технології у виробництві підприємства переробної промисловості, зокрема з виробництва харчових продуктів, одягу, іншої неметалевої мінеральної продукції, машинобудування, постачання електроенергії, газу та води, а також заклади освіти.

Дві організації області використали 6 раціоналізаторських пропозицій. Чисельність раціоналізаторів становила 8 осіб, з них 7 чоловіків та одна жінка.

7.1. Кількість створених передових технологій та організацій, які їх створили, за видами економічної діяльності у 2013 році

	Кількість організацій, які створили високі технології	Кількість створених технологій		
		усього	з них	
			нові для України	принципово нові
Усього	5	5	3	2
Промисловість				
у тому числі				
переробна промисловість	3
з неї				
поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації	1	—
виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	1	...	—	...
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	1	1	1	—
Наукові дослідження та розробки	2	2	1	1

¹ У цій таблиці дані вилучено з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

7.2. Кількість створених передових технологій та організацій, які їх створили, за видами економічної діяльності у 2014 році

	Кількість організацій, які створили високі технології	Кількість створених технологій		
		усього	з них	
			нові для України	принципово нові
Усього	3	3	2	1
Промисловість	1	1	1	—
у тому числі				
переробна промисловість	1	1	1	—
з неї				
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	1	1	1	—
Наукові дослідження та розробки	1	1	—	1
Освіта	1	1	1	—

7.3. Кількість організацій, які використовували передові технології у виробництві, за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2013 році

	Усього	Термін упровадження передових технологій у виробництві складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	24	7	8	14	10	8
Переробна промисловість	15	3	4	10	5	3
у тому числі						
виробництво харчових продуктів	2	—	2	1	1	2
виробництво одягу; виробництва хутра та виробів з хутра	1	—	—	1	—	—
видавнича та поліграфічна діяльність, тиражування записаних носіїв інформації	1	1	—	1	—	—
хімічне виробництво	1	—	—	—	1	—
виробництво гумових та пластмасових виробів	1	—	—	1	—	—
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1	—	1	1	—	—
виробництво готових металевих виробів	1	—	—	—	1	1
виробництво машин та устаткування	2	—	—	2	—	—
виробництво медичної техніки, вимірювальних засобів, оптичних приладів та устаткування, годинників	2	1	—	1	—	—
виробництво а втомобілів, причепів та напівпричепів	2	1	1	1	2	—
оброблення відходів	1	—	—	1	—	—
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	4	2	1	1	3	2
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	2	—	1	1	1	1
торгівля автомобілями та мотоциклами, їх технічне обслуговування та ремонт	1	—	—	1	1	1
оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі	1	—	1	—	—	—
Діяльність транспорту та зв'язку	1	—	—	—	—	1
діяльність наземного транспорту	1	—	—	—	—	1
Освіта	2	2	2	2	1	1

7.4. Кількість організацій, які використовували передові технології у виробництві, за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2014 році

	Усього	Термін упровадження передових технологій у виробництві складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	24	8	8	10	9	10
Переробна промисловість у тому числі	16	4	5	8	6	5
виробництво харчових продуктів та тютюнових виробів	4	2	1	1	1	2
виробництво одягу; виробництва хутра та виробів з хутра	1	—	—	1	—	—
виробництво паперу та паперових виробів	1	—	1	—	—	1
видавнича та поліграфічна діяльність, тиражування записаних носіїв інформації	1	—	1	—	1	—
хімічне виробництво	1	—	—	—	1	—
виробництво гумових та пластмасових виробів	1	—	—	1	—	—
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1	—	—	1	—	—
виробництво готових металевих виробів	1	—	—	—	1	1
виробництво медичної техніки, вимірювальних засобів, оптичних приладів та устаткування, годинників	1	—	—	1	—	—
виробництво машин та устаткування	2	1	—	2	—	—
виробництво автомобілів, причепів та напівпричепів	2	1	2	1	2	1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	4	1	2	1	2	3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2	1	—	—	—	1
діяльність наземного транспорту допоміжне обслуговування наземного транспорту	1	—	—	—	—	1
наземного транспорту	1	1	—	—	—	—
Наукові дослідження та розробки	1	1	—	—	—	—
Освіта	1	1	1	1	1	1

7.5. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами та терміном упровадження у 2013 році

	Усього	Термін упровадження яких складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	135	32	23	41	25	14
Проектування та інжиніринг	6	—	—	5	—	1
Виробництво, обробка та складання	50	20	9	13	8	—
Автоматизоване транспортування матеріалів і деталей, а також здійснення автоматизованих вантажно-розвантажувальних операцій	1	—	1	—	—	—
Апаратура автоматичного спостереження і/чи контролю	36	9	7	10	10	—
Зв'язок та управління	39	3	3	13	7	13
Виробнича інформаційна система	3	—	3	—	—	—

7.6. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами та терміном упровадження у 2014 році

	Усього	Термін упровадження яких складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	139	38	25	31	24	21
Проектування та інжиніринг	9	3	—	5	—	1
Виробництво, обробка та складання	53	20	7	13	8	5
Автоматизоване транспортування матеріалів і деталей, а також здійснення автоматизованих вантажно-розвантажувальних операцій	1	—	1	—	—	—
Апаратура автоматичного спостереження і/чи контролю	34	8	10	4	10	2
Зв'язок та управління	37	4	5	9	6	13
Виробнича інформаційна система	5	2	3	—	—	—

7.7. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2013 році

	Усього	Термін упровадження яких складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	135	32	23	41	25	14
Промисловість	104	26	15	33	21	9
Переробна промисловість	79	20	13	28	11	7
виробництво харчових продуктів, напоїв	12	—	4	3	2	3
виробництво одягу; виробництво хутра та виробів з хутра	5	—	—	5	—	—
видавнича та поліграфічна діяльність, тиражування записаних носіїв інформації	2	1	—	1	—	—
хімічне виробництво	1	—	—	—	1	—
виробництво гумових та пластмасових виробів	1	—	—	1	—	—
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	4	—	2	2	—	—
виробництво готових металевих виробів	5	—	—	—	1	4
виробництво машин та устаткування	6	—	—	6	—	—
виробництво медичної техніки, вимірювальних засобів, оптичних приладів та устаткування, годинників	20	15	—	5	—	—
виробництво автомобілів, причепів та напівпричепів	23	4	7	5	7	—
Оброблення відходів	2	—	—	2	—	—
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	23	6	2	3	10	2
виробництво та розподілення електроенергії, газу, пари та гарячої води	21	6	2	3	9	1
збирання, очищення та розподілення води	2	—	—	—	1	1
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	7	—	2	1	2	2
торгівля автомобілями та мотоциклами, їх технічне обслуговування та ремонт	5	—	—	1	2	2
оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі	2	—	2	—	—	—
Діяльність транспорту та зв'язку	1	—	—	—	—	1
діяльність наземного транспорту	1	—	—	—	—	1
Освіта	23	6	6	7	2	2

7.8. Кількість використаних передових технологій у виробництві за видами економічної діяльності та терміном упровадження у 2014 році

	Усього	Термін упровадження яких складає				
		до 1 року	від 1 до 3 років	від 4 до 5 років	від 6 до 9 років	10 і більше років
Усього	139	38	25	31	24	21
Промисловість	119	32	13	29	22	18
Переробна промисловість	93	29	10	27	12	15
виробництво харчових продуктів та тютюнових виробів	22	10	3	4	2	3
виробництво одягу; виробництва хутра та виробів з хутра	5	—	—	5	—	—
виробництво паперу та паперових виробів	4	—	1	—	—	3
видавнича та поліграфічна діяльність, тиражування записаних носіїв інформації	2	—	1	—	1	—
хімічне виробництво	1	—	—	—	1	—
виробництво гумових та пластмасових виробів	1	—	—	1	—	—
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	4	—	—	4	—	—
виробництво готових металевих виробів	5	—	—	—	1	4
виробництво медичної техніки, вимірювальних засобів, оптичних приладів та устаткування, годинників	19	15	—	4	—	—
виробництво машин та устаткування	6	1	—	5	—	—
виробництво автомобілів, причепів та напівпричепів	24	3	5	4	7	5
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	26	3	8	2	10	3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3	2	—	—	—	1
діяльність наземного транспорту допоміжне обслуговування наземного транспорту	1	—	—	—	—	1
Освіта	2	2	—	—	—	—
	17	4	7	2	2	2

7.9. Розподіл раціоналізаторських пропозицій за видами економічної діяльності у 2013 році

	Кількість організацій, у яких використані раціоналізаторські пропозиції	Кількість використаних раціоналізаторських пропозицій	Чисельність авторів раціоналізаторських пропозицій		
			усього	чоловіків	жінок
Усього	3	11	11	10	1
Переробна промисловість у тому числі виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	2	10	6	5	1
виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	1	2	2	2	—
Водопостачання, каналізація, поводження з відходами	1	8	4	3	1
	1	1	—	—	—

7.10. Розподіл раціоналізаторських пропозицій за видами економічної діяльності у 2014 році

	Кількість організацій, у яких використані раціоналізаторські пропозиції	Кількість використаних раціоналізаторських пропозицій	Чисельність авторів раціоналізаторських пропозицій		
			усього	чоловіків	жінок
Усього	2	6	8	7	1
Переробна промисловість у тому числі виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	1	5	3	2	1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	1	5	3	2	1
	1	1	5	5	—

ЧАСТИНА IV

*МЕТОДОЛОГІЧНІ
ПОЯСНЕННЯ*

ДО ЧАСТИНИ І. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

У всіх розділах при формуванні інформації за секторами науки:

- до **академічного сектору** включаються дані організацій, підпорядкованих Національній академії наук України, Національній академії аграрних наук, Академіям медичних, педагогічних та правових наук України, а також галузевим академіям;
- до **галузевого сектору** віднесені дані організацій різних галузей економіки, які виконують наукові та науково-технічні роботи;
- до **сектору вищої освіти** включені дані вищих навчальних закладів, які мають спеціалізовані підрозділи (науково-дослідні частини, науково-дослідні лабораторії тощо), а також які виконують науково-технічні роботи на кафедрах;
- до **заводського сектору** входять дані науково-дослідних та конструкторських підрозділів промислових підприємств.

Чисельність працівників основної діяльності – це облікова чисельність працівників організацій, зайнятих в основному чи допоміжному видах діяльності, який класифікується за кодом 72 КВЕД-2010.

При розподілі працівників наукових організацій за категоріями персоналу:

- до категорії “дослідники” віднесені наукові та інженерно-технічні працівники, які професійно займаються науковими дослідженнями та розробками і безпосередньо беруть участь у створенні нових знань, продуктів, процесів, методів та систем, а також адміністративно-управлінський персонал, що здійснює безпосереднє керівництво дослідницьким процесом (у тому числі керівники наукових організацій та підрозділів, які виконують наукові дослідження і розробки);
- до категорії “техніки” віднесені працівники, основні функції яких вимагають володіння технічними знаннями та досвіду в одній чи декількох сферах природничих, технічних, суспільних або гуманітарних наук, які беруть участь у виконанні наукових досліджень та розробок, виконуючи технічні функції, як правило, під керівництвом дослідників (підготовку комп’ютерних програм; виконання бібліографічного пошуку та відбір відповідних матеріалів з архівів і бібліотек; виконання експериментів, випробувань і аналізів; реєстрацію вимірювань, проведення розрахунків, підготовку креслень та схем; проведення статистичних обстежень тощо);
- до категорії “допоміжний персонал” віднесені працівники, які виконують допоміжні функції, пов’язані з проведенням досліджень та розробок: працівники планово-економічних, фінансових підрозділів,

патентних служб, підрозділів науково-технічної інформації, науково-технічних бібліотек, робітники, які здійснюють монтаж, наладку, обслуговування та ремонт наукового обладнання і приладів; робітники дослідних (експериментальних) виробництв; лаборанти, які не мають повної вищої, базової вищої чи початкової вищої освіти;

- у категорії «інші» враховуються інші працівники, які виконують функції загального характеру, пов'язані з діяльністю організації в цілому (працівники бухгалтерії, кадрової служби, підрозділів матеріально-технічного забезпечення, друкарки та ін.), а також працівники, зайняті переважно в наданні науково-технічних послуг стороннім організаціям або іншими видами діяльності, що не пов'язані з науковими дослідженнями і розробками.

Обсяг фінансування – це кошти організації, що звітує на погашення внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт з усіх джерел (бюджету, коштів вітчизняних та іноземних замовників, власних коштів та ін.).

Загальний **обсяг наукових та науково-технічних робіт** визначається як сума вартості всіх виконаних робіт протягом звітного року власними силами наукових організацій за прямими договорами без податку на додану вартість (без урахування робіт, виконаних співвиконавцями). При цьому, обсяги робіт, що фінансуються з бюджету, надаються на основі даних кошторису, за договірними роботами – на основі акта здавання-приймання. Якщо робота не була закінчена, урахована та її частина, яка була виконана у звітному році як проміжний етап.

Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт – це фактичні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт (за собівартістю) у звітному періоді незалежно від джерела надходження коштів, уключаючи як поточні, так і капітальні витрати (за винятком суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних засобів). У зазначений обсяг витрат не включаються витрати на виконання робіт (послуг), що не є науково-технічними, а також платні послуги населенню.

Фундаментальні дослідження – це експериментальні та теоретичні дослідження, що спрямовані на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їхнього взаємозв'язку без будь-якої конкретної мети, пов'язаної з використанням цих знань. Результатом їх виконання є гіпотези, теорії, методи тощо. Фундаментальні дослідження можуть закінчуватися рекомендаціями щодо проведення прикладних досліджень для визначення можливостей практичного використання одержаних наукових результатів, науковими публікаціями тощо.

Прикладні дослідження – це оригінальні дослідження, які здійснюються для отримання нових знань, але призначені головним чином для здійснення конкретної практичної мети чи завдання. Прикладні дослідження визначають можливі шляхи використання результатів фундаментальних досліджень, нові методи розв’язання проблем, сформульованих раніше.

Науково-технічні розробки – це систематичні роботи, що базуються на існуючих знаннях, отриманих у результаті досліджень і/чи практичного досвіду, та направлені на створення нових матеріалів, продуктів, процесів, пристроїв, послуг, систем чи методів. Ці роботи можуть бути також спрямовані на значне вдосконалення об’єктів, що вже існують. До обсягу **розробок** включені проектно-конструкторські і технологічні роботи, роботи по створенню дослідних зразків (партій) виробів (продукції), а також проектні роботи для будівництва.

До **науково-технічних послуг** належить діяльність у галузі науково-технічної інформації, патентів, ліцензій, стандартизації, метрології та контролю якості, науково-технічного та супутня діяльності, що сприяє впровадженню у виробництво науково-технічних розробок, інші види діяльності, що сприяють одержанню, поширенню та використанню наукових знань.

ДО ЧАСТИНИ II. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Під **інновацією** розуміють введення у вживання будь-якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару, послуги) або процесу, нового методу маркетингу чи нового організаційного методу в діяльності підприємства, організації робочих місць або зовнішніх зв'язків. Інноваційна продукція поділяється на нову для ринку та нову для підприємства.

Розрізняють *чотири типи інновацій*: продуктові, процесові, маркетингові й організаційні.

Технологічні інновації – це діяльність підприємства, пов'язана із розробкою та впровадженням як технологічно нових, так і значно технологічно вдосконалених продуктів (продуктові інновації) і процесів (процесові інновації).

Продуктова інновація – впровадження товару або послуги, що є новими або значно поліпшеними за його властивостями або способами використання.

Процесова інновація є впровадженням нового або значно поліпшеного способу виробництва або доставки продукту.

До **не технологічних інновацій** відносяться маркетингові та організаційні інновації.

Маркетингова інновація є впровадженням нового методу продажу, уключаючи значні зміни в дизайні або упаковці продукту, його складуванні, просуванні на ринок або в призначенні продажної ціни, що націлені на краще задоволення потреб споживача, відкриття нових ринків або завоювання нових позицій для продукції підприємства на ринку.

Організаційна інновація є впровадженням нового організаційного методу в діяльності підприємства, в організації робочих місць або зовнішніх зв'язків.

Підприємство (організація) вважається **інноваційним**, якщо воно впровадило будь-яку інновацію за період часу, визначений при обстеженні.

Інновація є **новою для ринку**, коли підприємство, що впровадило інновацію, першим виводить її на свій ринок. Під ринком розуміють уявлення самого підприємства про ринок, де воно діє, і який може складатися з власне підприємства, що звітує, у сукупності з її конкурентами, можливо, з урахуванням географічного аспекту чи типової серії продуктів. Під географічним аспектом мається на увазі ринок, до якого можуть входити як вітчизняні, так і міжнародні підприємства.

Мінімальний рівень новизни для зарахування будь-якої зміни до категорії «інновація» визначається як **нове для підприємства**. Продукт вже може використовуватись (виготовлятися) на інших підприємствах, але якщо він є новим або істотно поліпшеним для даного підприємства, то така зміна розглядається для нього як інновація.

До **обсягу інноваційної продукції** віднесена вищезазначена продукція, що впроваджувалася у виробництво протягом останніх трьох років і реалізована на вітчизняному ринку.

Загальна сума **витрат на технологічні інновації** складається з поточних і капітальних витрат, направлених на: виконання досліджень і розробок; придбання нових технологій, виробниче проектування, інші види підготовки виробництва для випуску нових продуктів, впровадження нових методів їхнього виробництва; придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів, пов'язаних з упровадженням інновацій; маркетинг, рекламу та інші витрати. З 2007р. до загальної суми **витрат на інновації** віднесено витрати, які здійснили підприємства на впровадження інновацій як нових для підприємства, так і нових для ринку, у тому числі на: внутрішні науково-дослідні роботи (НДР), придбання НДР, машин, обладнання та програмного забезпечення, інших зовнішніх знань та інші витрати.

ДО ЧАСТИНИ ІІІ. СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Під *передовими технологіями* розуміють технології і технологічні процеси, що включають машини, апарати, устаткування і прилади, засновані на мікроелектроніці або керовані за допомогою комп'ютера і використовувані при проектуванні, виробництві або обробці продукції.

Під *створенням технології* розуміють розробку технічної документації, робочих креслень, виготовлення необхідного устаткування, випробовування і приймання її у встановленому порядку.

Технологія вважається створеною лише при успішному завершенні випробовувань і при наявності позитивного рішення про приймання в звітному році.

Під *використанням технології* розуміють її впровадження і промислову експлуатацію, результатом якої є випуск продукції, надання послуг (одержання чи обробка інформації тощо).

Під *новими технологіями для України* розуміють технології, що не мають вітчизняних аналогів.

Під *принципово новими* розуміють технології, які створені вперше і мають якісно нові характеристики, розроблені на основі новітніх наукових знань, за своїм технічним рівнем перевищують кращі вітчизняні та іноземні аналоги і спроможні забезпечити передові позиції на світовому ринку наукомісткої продукції

Раціоналізаторською пропозицією є визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення в будь-якій сфері її діяльності. Об'єктом раціоналізаторської пропозиції може бути матеріальний об'єкт або процес.

Держстат
Головне управління статистики у Чернігівській області

Статистичний збірник
“Наукова та інноваційна діяльність у Чернігівській області”

За редакцією
Ашихміной Діни Іванівни

Відповідальна за випуск
Наумець Олена Володимирівна

Підписано до друку 30.06.2015 № 05.1-04/177
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman

Надруковано в Головному управлінні статистики у Чернігівській області
вул.Горького, 37, м.Чернігів, 14000, Україна